Opłata pocztowe uiszczona ryczałtem
Najer Folksblat
פרייז 20 גראשען
הײַנט 8 זײַטען!

לאדזשער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 238 (930) | Łódź, Wtorek 19 Października 1926 | פירטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג יא מרחשון תרפ"ז. | Nr. 238 (930)

אדרעסע פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

פארשטעהער פון יודישע סוחרים ביי׳ם מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דער מלוכה-פרעזידענט האָט איינגעלאַדענט צו זיך אויף מיטוואָך (מאָרגען) דאָס פרעזידיום פון יודישען סוחרים-פעראיין.

אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ וועט זיך דער מלוכה-פרעזידענט בעקענען מיט דער לאַגע פון די יודישע סוחרים.

אפעלאציע-פראצעס פון די לאדזער יוגענדליכע נאדעל-ארבייטער.

אלע אנגעקלאגטע פערקלענערט די שטראף.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט איז אין אַפּעלאַציע - געריכט פאָרגעקומען דער אַפּעלאַציע פראָצעס געגען די 19 יוגענדליכע לאָדזער נאָדעל-ארבייטער, וועלכע זענען בשעתו אַרעסטירט געוואָרען אין לאָדז אין לאָקאַל פון נאָדעל-פער-איין.

דער אויסגאַנג פון פראָצעס איז אַ סענסאַציאָנעלער, די 9 יוגענדליכע, וועלכע זענען דורכ׳ן לאָדזער-קרייז-געריכט פער׳משפט געוואָרען צו 4 יאָהר שווערע תפיסה זענען איינגאַנצען בע-פרייט געוואָרען, אַלע איבעריגע איז אויך די שטראָף פערקלענערט געוואָ-רען, אַזוי אַז די גרעסטע שטראָף, וואָס די אַרעסטירטע דאַרפען נאָך אָפּזיצען איז 3 חדשים.

א „גזרה" אויף דעפוטאטען און סענאטארען,

זיי וועלען נישט טארען זיין קיין פערוואלטונגס-מיטגלידער אין אקציעס-געזעלשאפטען.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט) די טעג וועט אויפ׳ן גרונד פון אַרטיקעל 52 פון דער קאָנסטיטוציע פערעפענטליכט ווערען אַ דעקרעט, לויט וועלכען מ׳וועט נישט קענען רעגיסטרירען קיין אַק-ציען-געזעלשאַפטען, וואו ס׳געפינען זיך אין דער פערוואַלטונג דעפוטאַטען אָדער סענאַטאָרען. אויב אין פערלויף פון 14 טעג נאָכ׳ן פערעפענטליכען דעם דאָ-זיגען דעקרעט וועלען פון די פערוואַלטונגען פון די פערשידענסטע אַקציען-געזעלשאַפטען נישט אַרויסטרעטען די דעפוטאַטען אָדער סענאַטאָרען פערלירען זיי זייער מאַנדאַט.

טשעכאוויטש אין דימיסיע.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט) דאָ האָבען זיך פערשפרייט עקשנות׳דיגע קלאַנגען אַז דער איצטיגער פינאַנץ - מיניסטער זאָל דימיסיאָנירען.

פ. ק. א.

גיט קרעדיט די יודישע האנד-ווערקער-אינסטיטוציעס.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) די יודישע האַנד-ווערקער-אָרגאַניזאַציעס האָבען בעקומען פון פ. ק. אַ. אַ קרעדיט פון 500,000 זל. היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג וועגען פערטיילען די דאָזיגע סומע.

רעליגיעזע קאמפען אין אינדיען.

לאָנדאָן, 18 (אפע) דער רעליגיעזער יום טוב פון די הינדוסען אין גאַנץ אינ-דיען איז אריבער פערהעלטנישמעסיג רוהיג, בלויז אין קאלקוטא איז געקומען צו אַ בלוטיגען צוזאַמענשטויס צווישען די מוהאַמעדאַנער און הינדוסען, 8 פער-זאָן זענען דער׳הרג׳עט געוואָרען.

ער האט בלויז דערשאסען 2 מענשען

פראצעס פון באראן ביספינג.

גראָדנע, 18. (טעלעפאָניש) געכטען האָט זיך אין היגען קרייז-געריכט אָנ-געהויבען דער פראָצעס געגען דעם באַראָן ביספינג, וועלכער איז אָנגע-קלאָגט געוואָרען פאַר דערשיסען פויערים און אונטערצינדען פויערישע הייזער.

נאָכ׳ן אָדורכלייענען דעם בעשולדי-גונגס-אקט ערקלערט ביספינג, אַז ער אָנערקענט זיך נישט פאַר שולדיג. ער האָט נאָר דערשאָסען 2 פויערים און האָט פערברענט עטליכע פויערישע הייזלעך, פאַר אָנפיהרען אַן אַנטי-פוילישע אַקציע, אַן אַנדערער אויף זיין אָרט, זאָגט ביספינג, וואָלט געשאָסען אַ סך מעהר.

עדות פרוי מאַיסיעוויטש און איהר טאָכטער, דערצעהלען, אַז ביספינג האָט אַרויסגעפיהרט זייער מאַן און פאָטער אין פעלד און איהם דערשאָסען, אויך אַנדערע עדות ערקלערען דאָסזעלבע. היינט קומט פאַר דער ווייטערדיגער פערהער פון די עדות.

עקסצעסען אין בודאפעשט.

בודאַפּעשט. (י.ט.א.) אין בודאַפּעשט זענען ווידער פאָרגעקומען גרויסע אַנטיסעמיטישע סטודענטען-עקסצעסען, וועלכע האָבען אַרומגענומען אַלע פאַקולטעטען. אַ זעהר גרויסע צאָהל יודישע סטודענטען זענען געשלאָגען גע-וואָרען דורך די אנטיסעמיטישע סטודענטען פון דער אָרגאַניזאַציע ערוואַכענדע מאַדיאַרען. די יודישע סטודענטען זענען אַרויסגעוואָרפען געוואָרען פון די לאָ-קאַלען פון אוניווערזיטעט.

געפעלשטע אקציעס אויף א מיליאן פונט

ווארשעווער יודען בראש פון דער פעלשער-באנדע.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). היינט איז דאָ ענטדעקט געוואָרען אַ באַנדע פעלשער פון אַקציעס, וועלכע זענען פערקויפט געוואָרען אין בערלין, וויען און פאַריז. די אַקציעס זענען געווען פון די לענער גאָלד-גרובען און בּקוצר נאַפט-קוואַלען, וועלכע געפינען זיך אונטער ענגלישער פערוואַלטונג. די דאָזיגע פאַלשע אַקציעס זענען אַרויסגעלאָזען געוואָרען אויף אי-בער אַ מיליאָן פונט. אַ געוויסער עמיל זאָמער האָט אין בערלין פערקויפט די אַקציעס אויף 100 טויזענד דאָלאַר. צו-ליב אַ טראַנזאַקציע, וואָס איז געמאַכט געוואָרען צווישען וואַרשאָ און קראָקאָ איז די גאַנצע אַפערע ענטדעקט געוואָ-רען. ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז בראש פון דער פעלשער-באַנדע זענען געשטאַנען וואַרשעווער יודען מיט אַ גע-וויסען ראָמאַן לעשנאָט בראש דער דער-מאָנטער עמיל זאָמער איז דער וואַרשע-ווער איינוואוינער מיכאל רובין, פאַוויאַ 74. די אַקציעס זענען געדרוקט געוואָ-רען אין דער יודישער דרוקעריי „מער-קור", פּושציאַזד 5. ס׳זענען אַרעסטירט געוואָרען עטליכע צעהנדליג פערזאָן. די אויספאָרשונג איז אין גאַנג.

שניידער-מייסטער-פעראיין

20 פעטריקאווער 20

א פערזאמלונג

הײַנט דינסטאג, 8 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר פון אַלע מענער-בעשטעלט מיטגלידער און נישט-מיטגלידער, וועגען דער ווייטערדיגער שטעלונג צו די אַרויסגעשטעלטע פאָדערונגען פון די אַרבייטער אין דער הויך פון 40-50 פראצענט.

די טאָג-אָרדנונג איז זעהר אַ וויכטיגע. אַלע מענער-בעשטעלטע שניידער-מייסטער דאַרפען דערביי פּינקטליך ערשיינען.

1804

סעקציע מענער-שניידער-בעשטעלט.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געכטען געשטאָרבען אונזער ליבע און אונ-פערגעסליכע מוטער, טייערע שוועסטער, שוועגערין, טאַנטע, שוויגער-מוטער און גרויס-מוטער

נ. ע. טויבע פערלע

(אין עלטער פון 54 יאהר).

די לוויה קומט פאָר היינט, דינסטאג, ד. 19 ד. ח. פּינקטליך 2 אַ זייגער מיטאג פון טרויער-הויז, צעגעלניאנא 66, וועגען וואָס עס טיילען מיט און גרויס צער

1807

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20,

ברוך הבא! החזן ר׳ שלמה ראבעץ איז דא! ברוך הבא!

נאָך גרויסע מיה איז געלונגען צו אַנגאַזשירען דעם בעוואוסטען וועלט-בערי׳המטען אָבער-קאַנטאָר פון ריגע (געוועזען לאַנגע יאָהרען חזן אין קראָקא׳ו און מאָסקווע)

ר׳ שלמה ראבעץ

(אלא ר׳ יוסעלע ראָזענבלאט פון אמעריקא)

און וועט דאַווענען אין פילהאַרמאָניע-זאַל פרייטאָג-צו-נאַכטס, דעם 22. אָקטאָבער—קבלת שבת און שבת פרה, פ׳ וירא-שחרית און מוסף.

ווער עס וויל האָבען אַ ריכטיגען פערגעניגען און אַן עונג שבת, זאָל זיך בעצייטענס פער-זעהען מיט בילעטען, ווייל אַזעלכען קאַמפּאַזיטאָר האָט נאָך לאָדז נישט געהערט וכל הקודם זכה!

בילעטען שוין צו בעקומען אין: 1) פערמיטלער-פעראיין, פעטריקאווער 64, 2) עקספּעדיציאָנס הויז רעזניק און מילדערמאַן, פעטריקאָווער 29 (פראַנט-געוועלב) און ביי 3) דימאַנט, נאַוואָ-מיעסקאַ 24 (וואַש-געשעפט).

1805

100 טויזענד יודען דער'הרג'עט

בעת די פאָגראָמען אין אוקראַינא, ערקלעהרט וול. טיאָמקין פאַר'ן אויספאָרשונגס-ריכטער. — „דערצעהלט נישט מעהר, איך קען נישט הערען", זאָגט דער ריכטער צו אַנ'אַנדערען עדות.

דער פינסטער שוואַרצבאַרד-פערהער.

פאַר'ן פערהער.

דער פינסטער פערהער האָט צוגעצויגן אַ גרויסע אויפמערקזאַמקייט. ס'זענען געקומען פיל זשורנאַליסטען, צווישען זיי אויך דער בעקאַנטער פראַנצויזיש-יודישער זשורנאַליסט בערנאַרד לעקאַש, וועלכער האָט זיך די טעג צוריקגעקעהרט פון זיין רייזע איבער אוקראַינע, וואו ער האָט געזאַמעלט פיל מאַטעריאַלען וועגען די פאָגראָמען און וועט אַרויסטרעטען אינ'ם פראָצעס אַלס עדות מצד דער פערטיי יגוגג.

פון די אַדוואָקאַטען זענען געקומען הענרי טאָרעס, זיין געהילף טריק, פון פעטלוראַ'ס צד איז געקומען ווילמס געהילף. דאָס אינטערעסאַנטעסטע דערביי איז, אַז ווילמס געהילף, וועלכער פיהרט אָן דערווייל מיט דער גאַנצער פאָרבערייטונגס-אַרבייט איז אַ יוד און הייסט דוקא כהן.

וולאדימיר טיאָמקין.

דער ערשטער איז אויסגעפרעגט געוואָרען ה' וולאַדימיר טיאָמקין.

— וואָס קענט איהר זאָגען וועגען שוואַרצבאַרד'ס טהאַט? — פרעגט דער אויספאָרשונגס-ריכטער.

—איך ווייס וועגען די פאָגראָמען אין אוקראַינע און פעטלוראַ'ס פעראַנטוואָרטליכקייט אין דעם.

איך בין צו אַלט צו וועלען עמיצען בעשולדיגען אָהן אַ גרונד, און בין שוין מיט איין פוס באַלד אויף יענער וועלט און איך וועל זיכער אויף קיינעם קיין פאַלשען חשד נישט וואַרפען.

דער אויספאָרשונגס-ריכטער שטעלט די פראַגע:

— „צי איז פעטלורא שולדיג אין די געשעהענישען?

— „דאָס וועט איהר זעהען פון די ווייטערדיגע ערקלערונגען — ענטפערט ה' טיאָמקין.

— דערביי — זאָגט ה' טיאָמקין ווייטער — מוז אויפגעקלערט-ווערען, דאָס ס'זענען געווען צוויי פאַרטייען, צוויי מאַכטען: די ציווילע און די מיליטער-מאַכט. די ציווילע מאַכט מיט וויניטשענקאָ בראש האָט געוואָלט בעקעמפען די פאָגראָמען, איז אָבער געווען אָהן קיין שום השפעה אין לאַנד; די מיליטער-מאַכט, וואָס וואָלט לייכט געקענט אָבשטעלען די פאָגראָמען, האָט דאָס אָבער נישט געטון און בראש פון דער מיליטער-מאַכט איז געשטאַנען טאַקי פעטלורא, דעריבער טראָגט ער די פולע אחריות פאַר די אַלע שרעקליכע געשעהענישען די גאַנצע יורישע געזעלשאַפטליכקייט איז אין דעם איבערצייגט.

ס איז אַרויסגעלאָזט-געוואָרען אַ דעקלאַראַציע. דער ערשטער טייל איז געווען גוט-ענערגיש געגען די פאָגראָמען. אין דער צווייטער טייל אָבער ווערען יודען בעשולדיגט אין באָלשעוויזם און דאָס איז דאָך שוין פאַר דער בעפעלקערונג געווען — באָלשעוויקעס מעג מען דאָך הרג'ענען. מיר האָבען אין דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג פראָטעסטירט שאַרף געגען דעם טאָן פון דער דעקלאַראַציע און געגען דער דירעקטאָריע און נישט בלויז די נאַציאָנאַלע פערזאַמלונג, אויך די אוקראַינישע פאַרטייען, דאָס יודישע מיניסטעריום, און די שטאָדט-דומע — אַלע האָבען פראָטעסטירט

די מיליטערישע-מאַכט, האָט זיך אָבער נישט צוגעהערט צו אונזערע פראָטעסטען. קיין שום מיטלען געגען די שולדיגע און פאַר אָפשטעלען די פאָגראָמען זענען נישט אָנגענומען-געוואָרען.

נאָך מעהר, די מיליטערישע מאַכט האָט שאַרף פערבאָטען צו שרייבען געגען די פאָגראָמען; און דאָס אַליין בעווייזט איהר בעציהונג צו די פאָגראָמען.

מיר האָבען גענוג פאַקטען, איך וואָלט געקאָנט ברענגען נאָך און נאָך. אפשר וועט מען קומען פון צווייטען צד דאָס אָבלייקענען, אפשר וועט מען וועלען בכלל אָבלייקענען, אַז עס זענען געווען פאָגראָמען?

דער ריכטער: „אָ, ניין, דאָס קען מען נישט טון, מיר ווייסען שוין גוט, אַז פאָגראָמען זענען געווען", נאָר זאָגט מיר וואָס האָט געטראַכט די אוקראַינישע בעפעלקערונג איבער פעטלוראַן?

טיאָמקין: אויב מיר רעדען וועגען בעסערען, אַנשטענדיגערען טייל פון די אוקראַינער זענען זיי געווען איבערצייגט, אַז פעטלוראַ איז פעראַנטוואָרטליך פאַר די פאָגראָמען, זיי זענען געווען איבערצייגט אין דעם, אַז ווען פעטלוראַ וואָלט געוואָלט וואָלטען קיין פאָגראָמען נישט פאָרגעקומען.

— „וויפיל מענשען, מיינט איהר, האָט מען גע'הרג'עט? — פרעגט דער ריכטער — „איך מיין ביז 100 טויזענד מענשען" — ענטפערט ה' טיאָמקין.

א. טשעריקאָווער

דער צווייטער עדות איז אויסגעהערט געוואָרען א. טשעריקאָווער. ער ערקלערט, אַז ער טרעט אַרויס אַלס אַ היסטאָריקער, וואָס האָט געזאַמעלט אַלע מאַטעריאַלען און דאָקומענטען פאַר דער גאַנצער צייט פון די פאָגראָמען.

אויפ'ן גרונד פון אַלע אויספאָרשונגען איז ער געקומען צום פעסטען בעשלוס, אַז פעטלוראַ איז אינגאַנצען פעראַנטוואָרטליך פאַר די פאָגראָמען; ער האָט געהאַט די מאַכט און האָט זי נישט אויסגענוצט אָבצושטעלען די פאָגראָמען און בעשטראָפען די שולדיגע.

מ האָט געפרעגט פעטלוראַ'ן פאַרוואָס דערלאָזט ער די פאָגראָמען, האָט פעטלורא געענטפערט: עס איז טאַקי אַ שאָד וואָס עס ווערען געמאַכט פאָגראָמען, זיי האַלטען אָבער אויף די דיסציפלין פון דער אַרמעע.

אויך האָט טשיריקאָווער איבערגעגעבען דעם עפיזאָד מיט פעטלוראַ נאָך דער זשיטאָמירער שחיטה; פעטלוראַ האָט זיך אָבגעזאָגט אויפצונעמען די יודישע דעלעגאַציע. ער האָט זיי צוגעזאָגט אויפצונעמען שפעטער, איז אָבער גלייך אָוועקגעפאָהרען און די שחיטה האָט ווייטער געדויערט.

מיר ווייסען נישט, ענדיגט טשיריקאָווער, קיין שום פאַקט, אַז פעטלוראַ זאָל האָבען בעשטראָפט עמיצען פון די שולדיגע אין די פאָגראָמען; קיינער איז נישט בעאונרוהיגט געוואָרען.

— וואָס איז די מיינונג פון די אוקראַינער און די יודען אין דער פראַגע? פרעגט דער ריכטער.

„וועגען די אוקראַינער קען איך אייך נישט זאָגען, נאָר וואָס אָנבעלאַנגט די יודען זענען אַלע אָהן אויסנאַם איבערצייגט אין דער שולדיגקייט פון פעטלוראַן

פריילין גרינבערג.

פרל. גרינבערג, אַ פראָסקוראָווערין, גיט איבער, אַז אַלס סטודענטין פון מעדיצין האָט זי בעת דעם גרויסען פראָסקוראָווער פאָגראָם, געאַרבייט אין דאָרטיגען שפיטאָל אַלס „באַרעמהערציגע שוועסטער".

— וואָס ווייסט איהר וועגען פעטלוראַ און סימאָסענקא? — פרעגט דער ריכטער.

— סימאָסענקאָ איז געוועזען אַ יונגער 24 יעהריגער דעגענעראַט, און איינגעאָרדענט מורא'דיגע שחיטות, ער האָט עס אַרויסגעגעבען זיינע באַנדעס דעם פריקאַז: „פראָגוליאַטשיאַ!" — וואָס דאָס האָט געהייסען שחט'ען און מאָרדען יודען. ער האָט נישט געהייסען רויבען נאָר בלויז מאָרדען.

שפעטער איז ער געקומען אין דער שטאָט-דומע און ערקלערט, אַז ער האָט געהייסען מאָרדען די יודישע טאַטעס און קינדער, כדי עס זאָלען מעהר נישט געבוירען ווערען און אויפוואַקסען קיין באָלשעוויקעס. ער האָט אויך געפאָדערט 300,000 אוקראַינישע רובעל פאַר „ראַטעווען אוקראַינאַ" דורך דער בלוטיגער יודען-שחיטה. ווען ער האָט די סומע אויסגעפרעסט, האָט ער ערקלערט, אַז דאָס האָבען איהם די „דאַנקבאַרע בירגער בעלוינט פאַר זיין „הייליגער טהאַט".

— וואָס פאַר אַ שייכות האָט סימאָסענקאָ געהאַט צו פעטלוראַ'ן? — פרעגט ווייטער דער ריכטער.

— סימאָסענקאָ איז געווען פעטלוראַ'ס רעכטע האַנד, פעטלוראַ האָט אַלעס געוואוסט וואָס סימאָסענקא טוט און סימאָסענקאָ איז געווען דער אויספיהרער פון פעטלורא'ס ווילען.

— איז סימאָסענקאָ בעשטראָפט געוואָרען דערפאַר?

— ניין, ער איז געבליבען דאַמאָלסט אינגאַנצען אונבעשטראָפט און ווייטער געוויילרעוועט.

ווייטער גיט פרל. גרינבערג איבער פערשידענע שוידערליכע פרטים, וועלכע זי האָט איבערגעלעבט בעת ד ם פאָגראָם. מען האָט אין שפיטאָל געבראַכט אַ פינף-יעהריג קינד, וועלכעס איז געוועזען דורכגעשטאָכען מיט שווערדען; מען האָט געבראַכט אַ פרוי מיט אַ האַלב אָבגעשניטענער ברוסט. דער כירורג גאַלובאָוו האָט זי נאָך געראַטעוועט.

— וויפיל קרבנות זענען דאַמאָלסט געוועזען? — פרעגט דער ריכטער.

— דעם ערשטען טאָג 1600 טויטע. מען האָט דעמאָלסט געזאָלט ערלויבען אַ קאָמיסיע אויסצופאָרשען דעם פאָגראָם, אָבער ווען סימאָסענקאָ האָט דערזעהן די גרויס פונ'ם פאָגראָם האָט ער צוטריבען די קאָמיסיע און נישט דערלאָזט אויסגראָבען די קערפער, ערקלעהרענדיג, אַז צוליב אַזאַ קליינער צאָהל לוינט נישט צו מאַכען קיין רושם.

— צו האָט מען עמיצען בעשטראָפט?

— קיינעם נישט, אַלע זענען געבליבען פריי און אונבעשטראָפט.

פרל. גרינבערג דערצעהלט ווייטער וועגען די שוידערליכקייטען, וועלכע האָבען זיך אָפגעשפילט אין פראָסקוראָוו

דער ריכטער שטעלט איהר אָפ:

— גענוג, דערצעהלט נישט, איך קען עס מעהר נישט הערען!

די קאָנפראָנטאַציע.

צום סוף איז פאָרגעקומען די קאָנפראָנטאַציע צווישען שוואַרצבאַרד'ן, די עדות און די אַדוואָקאַטען.

דער אַדוואָקאַט פון פעטלורא פרעגט שוואַרצבאַרד'ן אויב ער ווייסט, אַז סימאַסענקא איז דער'הרג'עט געוואָרען דורך אַ בעפעהל פון פעטלורא'ן.

שוואַרצבאַרד ענטפערט, דאָס ער ווייסט, אַז סימאַסענקאַ איז דער'הרג'עט געוואָרען אין 15 מאָנאַטען אַרום, און נישט פאַר די פאָגראָמען.

די מיינונג פון אַרח טאָרעס.

אין אַ געשפרעך פון אונזער פאָרשטעהער מיט טאָרעס'ן, האָט דער אַדוואָקאַט אַרויסגעזאָגט, דאָס ער האַלט, אַז די היינטיגע ערקלעהרונגען זענען געווען זעהר וויכטיגע; זיי האָבען, זאָגט ער, קריסטאַליזירט די אַטמאָספערע פון די פאָגראָמען און האָבען בערעכטיגט די איבערצייגונג פון דער יודישער בעפעלקערונג אין דער שולדיגקייט פון פעטלוראַ.

(„פאַריזער היינט").

Dr M. Klaczko
KILIŃSKIEGO 117
ספעצ. פאַר אויערען-, נאָז- און האַלז-קראַנקה.
עמפאַנגט אין לעצטענס „פאָמאָך" (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1) פון 9–11, פון 3–5 נ"מ אין לעטשנצע פעטריק. 62 פון 11–1 און פון 7–8 אָוו., און דערהיים.

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 38, טעל. 34-72
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מ טאָג, אין דערהיים פון 6–8 אָוועגד, זונטאָג-פון 11 ביז 12 מיטאָג.

ד"ר י. שעפס
געבורטסהעלפער און פרויען-אַרצט
איבערגעצויגען אויף ווסכאָדניאַ 36
שפרעכשטונדען פון 4½ ביז 7 אָוועגד.
1282

היילפעדאַגאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען
Dr. med. A. SZMIRGELD
נערווען-אַרצט.
CEGIELNIANA 6.
אַנשרייבען קאָן מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָוועגד.

קומט און איבערציינגט אייך!
אַלער אַרט ביטעס, פאַראַניעס, רעקורסען, אַפעלאַציעס אין אַלע געריכטס-, פינאַנס-, אַדמיניסטראַציווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ
„פאַלאַניא" אַלעיאַ 1 מאַי 7.
וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער
איבערזעצונגען: האַנדעלס און פריוואַט-קאָרעספאָנדענץ, קאָנטראַקטען. פראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאָנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פראָפעסיאָנעלע פעראייגען צאָהלען 25% ביליגער.

Firma S. Billauer, Łódź
33 Cegielniana 33
מאַכט בעקאַנט די ג' קונדשאַפט, אַז איך בעזיץ אויף לאַגער אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע טעפיכער, לויפער, גאַרדינען ווי אויך אַלערארט טאַפעציר-צוראַטען און מעבעל שטאָפען.
ספעציאַל פערקויף פון ראָס-האָר פאַר טאַפעצירער.
הורט פאַבריקס-פרייזען! דעטייל

Dr. med. Braun
פאָלודניאָווע 23, טעל. 40-26
ספעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגעריש קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ ליכט (האָר אויספאַל.)
נעהמט אָן פון 9–12 און פון 5–8 אָיואַגר

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81
ספעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
שפרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5–7. 7–5
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט – זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
ווענעריש- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. – נעמט אָן 9–1, 4–8 אָוו., דאַמען: 4–5

Dr. H. Hammer
אַקושערי און פרויען-קראַנקהייטען.
נעהמט אָן פון 5 ביז 7 אָוועגד.
Wschodnia 38, telefon 28-39.

לאָדז. 19. אָקטאָבער 1926

„נייער פאָלקסבלאַט”

לאָדז. 19. אָקטאָבער 1926

האָנפערענץ
פון דער בריטישער אימפעריע.

אין דער גאַנצער אומפאַנגרייכער בריטישער אימפעריע ווערט מיט דעם גרעסטען אינטערעס ערוואַרט די דאָמיניום-קאָנפערענץ פון די קאָלאָניעס, וועלכע עפענט זיך היינט אין לאָנדאָן. די פרעמיערען פון די בעזונדערע ענגלישע קאָלאָניעס, וועלכע זענען זיך צונויפגעקומען אויף דער קאָנפערענץ, רעפּרעזענטירען אַ אונגעהויערע טעריטאָריע מיט אַן ערך 450 מיליאָן איינוואוינער. די אינטערעסען פון די בעזונדערע געביטען זענען פערשידענאַרטיג און אָפטמאָל אַפילו געגענזעצליך סיי לגבי ענגלאַנד גופא, סיי פון איין קאָלאָניע צו דער אַנדערער. און דאָס לאָזט זיך שטאַרק פיהלען, הגם אין יעדער קאָלאָניע הערשט די איבערצייגונג אין דער נויטווענדיגקייט פון איינהייטליכקייט.

די בעדייטונג פון דער קאָנפערענץ איז אפשר אַ פיל גרעסערע, ווי ס'האָט דער ענגלישער פּאַרלאַמענט אַליין. די פראַגען, וועלכע די קאָנפערענץ האָט צו בעהאַנדלען, ווערען נישט געלעזט דורך דער ענגלישער קאָנסטיטוציע, ווייל די בריטישע אימפעריע האָט בכלל נישט קיין געשריבענע קאָנסטיטוציע.

די פראַגען קאָן מען איינטיילען אין דריי גרופּען: ערשטענס, די בעציהונג צווישען די קאָלאָניעס און דער מעטראָפּאָליע (ענגלאַנד גופא) און פּראָבלעמען פון דער אויסערליכער פּאָליטיק, עס בעמערקט זיך אַ שטרעבונג, אַז אַזעלכע פּראָבלעמען זאָלען בעהאַנדעלט ווערען אין יעדען קאָנקרעטען פאַל בעזונדער, נישט בינדענדיג די קאָלאָניעס מיט אַלגעמיינע בעשלוסען. צווייטענס, האַנדעלט זיך וועגען פראַגען פון פערטיידיגונג: ווער און אין וואָספער מאָס דאַרף טראָגען די הוצאות אויף פערטיידיגונגס-מיטלען? די דריטע און וויכטיגסטע פראַגע איז וועגען די ווירטשאַפטליכע בעציהונגען צווישען ענגלאַנד און די קאָלאָניעס. אַ גרויסע ראָלע שפּילט דאָ דער קויהלען-שטרייק, וועלכער האָט אריינגעבראַכט אַ צורודערונג אין די עקאָנאָמישע בעציהונגען מיט די קאָלאָניעס.

דער קאָנפערענץ וועט אויסקומען מסתם זיך צו בעשעפטיגען אויך מיט דער פראַגע וועגען די בעציהונגען צו סאָוויעטס-רוסלאַנד. דער סאָוויעטען-פערבאַנד פערנעהמט נאָך ענגלאַנד די גרעסטע טעריטאָריע אויף דער וועלט מיט אַ בעפעלקערונג פון קנאַפּע 150 מיליאָן. ענגלאַנד און איהרע קאָלאָניעס קומט אויס זיך צו געפינען אויף ברייטע שטחים אין בעריהרונג און צוזאַמענשטויסען מיט די סאָוויעטען. פאַר דער ענגלישער מעטראָפּאָליע בכלל און פאַר די קאָלאָניעס בפרט איז דערפאַר זעהר וויכטיג, ווי אַזוי עס וועלען זיך אויף דער נאָהענטסטער צוקונפט געשטאַלטען די בעציהונגען מיט ס.ס.ס.ר.

—עם.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 1839
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועד.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielnian 47 tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען בעשטראַהלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 6-7, זונטאָג פון 3—4

פאַשיסטען האָבען געפּלאַנט אַ מאַרש אויף וואַרשא.
דורך-באַנדיטען-אָנפאַלען האָבען זיי געוואָלט שאַפען די נויטיגע מיטלען.
סענסאַציאָנעלע ענטדעקונגען וועגען דער פאַשיסטיש-מאָנאַרכיסטישער טעטיגקייט.

„גלאָס פּראַוודי”, וועלכער האָט זיך שוין אַ שם געמאַכט מיט זיינע רעוועלאַציעס בפרט וועגען די אָרדנונגען אין וואַרשעווער אויספאָרשונגס-אַמט איז איצט אַרויס מיט אַ נייער סענסאַציע.

ווי בעקאַנט, איז אין ראָוונא אַרעסטירט געוואָרען אַ סטודענט אַ פאַשיסט, וואָס האָט געפּלאַנעוועט אַן אויפשטאַנד פון די מאָנאַרכיסטען. ברענגט איצט די צייטונג אַ רייה איינצעלהייטען, וואָס זענען ווירקליך סענסאַציאָנעל און ווייזען צו וואָס פאַר אַ ווילדקייט האָט געבראַכט די „קאָנסעקווענטע” פער'סמ'ונג פון די געזעלשאַפטליכע בעגריפען, וואָס ס'האָבען די גאַנצע צייט נישט אויפגעהערט צו פיהרען די רעכטע אָרגאַניזאַציעס אין זייער פרעסע.

אין חודש אויגוסט האָט זיך אין ראָוונאָ בעוויזען אַ געוויסער יוליאַן אַלעקסאַנדער קאַרווין - סאַמולעוויטש, אַ סטודענט פון לעמבערג. דער דאָזיגער פּאַרשוין האָט געפיהרט זעהר אַ פערשווענדעריש לעבען, האָט זיך געדרעהט אין די אינטעליגענטע קרייזען, האָט געשאַפען פערבינדונגען מיט די גוטבעזיצער, אָפיצירען און בעאַמטע. זייענדיג איינער פון די הויפּט-טוער פון לעמבערגער פאַשיסטען-פערבאַנד „אַריאַ” האָט ער אויסגענוצט די פערבינדונגען און געפיהרט אַ גרויסע אַגיטאַציע פאַר'ן פאַשיזם, הויפּטזעכליך צווישען דער יוגענד און האָט זיך געשאַפען דעם צוטרוי פון דער סביבה.

די פּאָליציי האָט זיך נישט אַריינגעמישט אין זיין „טעטיגקייט” ביז זי האָט געטראָגען אַ לעגאַלען כאַראַקטער, אָבער אונזער העלד איז געוואָרען אַלץ דרייסטער און אָנגעהויבען צו פּראָפּאַגאַנדירען אַן אויפשטאַנד.

כדי צו שאַפען מיטלען אויפ'ן דאָזיגען אויפשטאַנד, אַגיטירט דער העלד צו מאַכען באַנדיטען-און רויב-אָנפאַלען און דערפון צוזאַמענשטעלען די נויטיגע מיטלען און אָרגאַניזירען אַ מאַרש אויף וואַרשא, אַראָפּזעצען די איצטיגע רעגירונג און בילדען אַ פאַשיסטישען דירעקטאָריאַט.

אָבער ווען דער ענין מיט די רויב-אָנפאַלען איז געוואָרען בעקאַנט, האָט זיך אַריינגעמישט די פּאָליציי און סאַמולעוויטש איז אַרעסטירט געוואָרען אין אויספאָרשונגס - אַמט איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז סאַמולעוויטש איז געשטאַנען אין קאָנטאַקט מיט'ן דירעקטאָר פון דער לעמבערגער פּאָליציי ריינלענדער און מיט זיין פערטרעטער ד"ר קוטשעק (געוועזענער עסטרייכישער אָכראַנע-פונקציאָנאַר אין די יאָהרען 1915–16) איצט ווערט געפיהרט די אויספאָרשונג אין וואָס איז בעשטאַנען דער דאָזיגער „קאָנטאַקט” און זי וועט זיכער ברענגען פיל סענסאַציאָנעלע מאָמענטען.

נייע וויכטיגע ענטדעקונגען אין א"י.

לאָנדאָן, (ווים). אין דער לאָנדאָנער „טיימס” האָט דער ענגלישער אַרכעאָלאָג פּראָפ. פעטריע אָבגעדרוקט אַן אַרטיקעל, אין וועלכען ער גיט צו וויסען, אַז אין ארץ ישראל, נאָהענט פון דער עגיפּטישער גרעניץ האָט ער אָנגעטראָפען אויף וויכטיגע פאָר-היסטאָרישע קולטור-ווערטען.

דער ענגלישער מלוכה'שער אַרכעאָלאָגישער אינסטיטוט האָט שוין אונטערגענומען אַן אַקציע מיט'ן צוועק צו פיהרען די אַרבייט ביים מאַכען די אויסגראָבונגען.

לויט פּראָפ. פעטריע, האָבען די נייע ענטדעקונגען אַ פיל-גרעסערען ווערט, ווי די ביז איצטיגע אויסגראָבונגען פון די פרעה-קברים.

פאַרלעזונגען פון זשאַבאָטינסקי'ן.

ירושלים, (ווים) קיין ארץ-ישראל איז, ווי בעוואוסט, אָנגעקומען וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי.

ער וועט האַלטען אַ רייה פאַרלעזונגען אין ירושלים, תל-אביב און אַנדערע ערטער.

די שול־ אונטערען רויטען־קרייץ.
נאָך וועגען יודישען חורבן אין פלאָרידאַ.

(קאָרעספּאָנדענץ צום „נייעם פאָלקסבלאַט”).

ווי גרויס איז דער יודישער שאָדען אין מיאַמי אין לעבענס און אין פערמעגען?

אַנ'ענטפער אויף דער דאָזיגער פראַגע האָב איך זיך אַוועקגעלאָזט זוכען ביי די אָרטיגע יודישע פיהרער, אַזוי שנעל ווי איך בין קיין מיאַמי אָנגעקומען.

לאַנג זוכען האָבען איך נישט געדאַרפט. איך האָב כמעט אַלעמען פון די טוער געטראָפען אין דער איינציגער יודישער שוהל, וואָס מיאַמי פערמאָגט און וועלכע האָט אויך געליטען פון דעם שטורם צוגלייך מיט אַנדערע געביידעס.

צוויי רויטע קרייצען ביים אַריינגאַנג צו דער שוהל, וואָס מען זעהט, אַז זיי זענען ערשט פריש אויסגעמאָלען, לאָזען מיר וויסען, אַז די שול איז פערוואַנדעלט אין אַ צייטווייליגען שפּיטאָל פאַר פערוואונדעטע פון שטורם.

דער אַריינגאַנג איז ריין, אָבער אַרום דער שול ליגען נאָך די שטיקער בלעך און ווענד, וואָס דער שטורם האָט אָפּגעריסען און אַהער פערטראָגען. די פענסטער פון שול זענען אַלע אויסגעבראָכען. שטיקער גלאָז וואַלגערן זיך אין שול הויף אויסגעמישט מיט מיט צוריסענע ספרים און מיט אָפּגעבראָכענע צווייגען פון פּאַלמען-בוימער. אויף אַ לאַנגער שטריק טריקענען זיך נאַסע זיידענע טליתים, פיין - אויסגענייטע פּרוכת'ן.

„מיר האָבען דאָ געהאַט אַ פיינעם יום כפור, - דערצעהלט מיר דער גבאי פון דער שול, אַ יונגערמאַן אין די דרייסיגער, ריין אַרומגעראַזירט. — „דאָס וואַסער אין שוהל איז געווען איבער'ן ארון קודש. קוים געראַטעוועט די ספרי תורות. דער אונטערשטער שטאָק פון שוהל איז נאָך איצט אויך פול מיט וואַסער”.

ער פיהרט מיך אַריין אין שוהל אינעווייניג, וואו אַנשטאָט שוהל - בענק שטעהען אויסגעשטעלט שורות מיט קראַנקען-בעטלעך אויף וועלכע עס ליגען מענשען מיט פערוואונדעטע קעפּ, פיס און אַנדערע טיילען פון קערפּער.

— דאָס זענען אַלץ פערוואונדעטע פון שטורם, - ערקלערט ער מיר, — אָבער קיין יודען צווישען זיי זענען נישטאָ. עס איז אַ יודישע שול, אָבער מיר האָבען געטון אונזער מענשליכע פליכט און פערוואַנדעלט זי אין אַ שפּיטאָל, וואָס נעהמט אַריין אַלע פערוואונדעטע, סיי קריסטען, סיי יודען. צום גליק האָבען מיר נישט געפונען קיין יודען צווישען די פערוואונדעטע.

- זענען גאָר נישט פערהאַן קיין שום יודישע פערוואונדעטע? וויל איך וויסען.

- דערווייל האָבען מיר נאָך ביז איצט אַזעלכע נישט געפונען. אויב זיי זענען דאָ ליגען זיי צוזייט אין צעשפּרייט איבער פערשידענע צייטווייליגע שפּיטאָל-פּלעצער און עס איז אוממעגליך איצט אין די ערשטע טעג נאָך דעם אונגליק, פעסטצושטעלען זייער צאָהל. איך גלויב אָבער, אַז זעהר ווינציג יודען זענען פערוואונדעט געוואָרען.

— און ווי גרויס איז די יודישע צאָהל הרוגים? פרעגט איך ווייטער.

— נישט גרויס. מיר האָבען ביז איצט געקריגען בעריכטען בלויז וועגען צוויי מענער אומגעקומענע דירעקט אין שטורם און וועגען איין פרוי, וואָס איז איבערגעפאָהרען געוואָרען אויפ'ן צווייטען טאָג נאָכ'ן שטורם. אַלע דריי זענען היינט געבראַכט געוואָרען צו קבורה אויפ'ן היגען יודישען בית-עלמין, און מיט זיי, האָף איך, איז געשלאָסען דער צעטעל פון די יודישע אומגעקומענע.

— קענט איהר מיר געבען אַ בעגריף ווי גרויס עס איז דער שאָדען, וואָס יודען האָבען דאָ געליטען אין פערמעגען?

דער גבאי פערטראַכט זיך אויף אַ ווייליע. עס קומט איהם אָבער באַלד צו הילף דער פאָרזיצער פון מיאַמיר קהלה וואָס איז איינער פון דער גרופּע, וועלכע האָט זיך אַרום אונז פערזאַמעלט.

— די יודישע שאָדענס — זאָגט ער — קענען דאָ אָפּגעשאַצט ווערען אין הונדערטער טויזענדער. אויסער זייערע היימען, האָבען יודען דאָ פערלוירען זייערע בעשעפטען. פיל יודישע געשעפטען זענען אַוועקגעטראָגען געוואָרען מיט'ן שטורם-ווינד; אַנדערע זענען פערפלייצט געוואָרען און יענע, וואָס זענען געבליבען, זענען מערסטענטייל צעראַבירט געוואָרען.

אַמשטאַרקסטען האָבען געליטען די יודישע קראָמען אין די נעגערישע טיילען פון שטאָט — אַזוי שנעל ווי דער ווינד האָט זיך איינגעשטעלט זענען די נעגערס אַרויס און האָבען אויסגערייניגט וואו נאָר אַ געשעפט. די געשעפטען זענען געווען אָפען, ווייל דער שטורם האָט אַרויסגעריסען די טירען, די פענסטער און גאַנצע שטיקער ווענד, די רויבער האָבען דערפאַר געהאַט אַ גרינגע שפּיקעל אַרבייט.

— האָט די היגע קהלה עפּעס אויפגעטון צו העלפען די יודישע געליטענע? בין איך נייגעריג אויסצוגעפינען.

— די יודישע קהלה אַלס אַזעלכע איז נאָך צו זיך נישט געקומען, נעכטען ערשט זענען מיר אַרויס אין גאַס. מיר האָבען אָבער היינט אַ קאָנפערענץ פון אַלע שיכטען יודען צו גרינדען אַ רעליעף-קאָמיטעט לטובת די געליטענע. מיר ערוואַרטען צו קריגען הילף פון איבער גאַנצען לאַנד. איינציגע שטעט פון דרום-פלאָרידאַ האָבען שוין אַפילו טעלעגראַפיש אונז געלאָזען וויסען, אַז זיי זאָלען צאָהלען טויזענד דאָלאַר פאַר די יודישע געליטענע אין מיאַמי-געגענד.

ווי אַזוי בעטייליגען זיך די יודען אין דער אַלגעמיינער הילפס - אַרבייט וואָס די שטאָט האָט אָרגאַניזירט? — זעהר אַקטיוו. מיר האָבען דאָ אַ היפּשע צאָהל יודען פערטראָטען אין דעם אָרגאַניזירטען „בירגער קאָמיטעט”, וואָס אַרבייט אין קאָנטאַקט מיט'ן רויטען קרייץ.

די יודען זענען דאָ גאַנץ אַקטיוו פערטרעטען אויך אין דער שטאָטישער וואַך, וואָס היט אָפּ די שטאָט פון אומרוהען. איהר דאַרפט אָנקוקען אונזער יודישע יוגנטליים אָנגעטון אין מיליטערישע מונדירען און בעוואָפענט פון קאָפּ ביז פיס מיט געווער.

— און וואָס איז מיט די יודישע מיידלעך פרעג איך אין שפּאַס.

אויך זיי האָבען זייער קהלה-אַרבייט — ענטפערט ער מיר גאַנץ ערנסט — איהר וועט געפינען צענדליגער יודישע מיידלעך אַרבייטען אין די צייטווייליגע שפּיטאָלען אַלס באַרמהערציגע-שוועסטער אין די קיכען — אַלס שפּייזערינס, און אין די הילפס-פּונקטען אַלס סטענאָגראַפיסטקעס און סתם אויסהעלפערינס — שפּאַסט נישט פון אונזערע מיאַמיער יודישע טעכטער, גיט ער צו שוין אין אַ שפּאַסיגען טאָן.

— וואָס נאָך פאַר אַ יודישע אינסטיטוציעס, אויסער דער שוהל, זענען דאָ פערהאַן?

איך געפין אויס אַז עס איז פערהאַן אין מיאַמי אויך אַ רעפאָרם - טעמפּעל, אָבער אַז דאָס גאַנצע יודישע לעבען איז קאָנצענטרירט גראַדע אַרום דער אָרטאָדאָקסישער שול.

מיר אין מיאַמי זענען אמת'ע יודען — ערקלערט מיר דער רבי פון שול מיט שטאָלץ — מיר האָבען ליב צו רעדען יודיש, מיר האָבען ליב אַ העברעאיש ווערטעל, און מיר זענען ווייט פון דעם האַלב - אַסימילירטען גייסט, וואָס בלאָזט פון די רעפאָרמירטע טעמפּלען. אַזעלכע יודען זענען מיר דאָ, אין מיאַמי. דערפאַר האָבען מיר אַנ'ערפאָלג און דער טעמפּעל נישט...

(י. ט. אַ.) ב. סמאָליאַר

רעיעל! ביליג!

די נייעסטע פּערפומען, קרעמען, טואַלעט זייפען, קעלנישע און בלומען - וואַסערן, פודער הוביגאַן, קאָטי און אַנדערע צו רעדוצירטע פרייזען עמפּפעהלט

פּערפומעריע דרוקער,
זאַחאָדניאַ !!

פאַר אַנגראָסיסטען - ראַבאַט!

ביליג! רעיעל!

נייער פאלקסבלאט
19. אקטאבער 1926

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט
19. אקטאבער 1926

19
דינסטאג
י"א
מרחשון תרפ"ז

אקטאבער
זון-אויפגאנג 5,25
זון-אונטערגאנג 5,28
לענג פון טאג, 13

פאליסען פון אמעריקאנער געזעלשאפטען

האבען זייער ווערט נאך נישט פערלוירען.

פיל פון די, וואס זענען געווען פאר'ן קריג אספקורירט אין אמעריקאנישע געזעלשאפטען וועלכע האבען געהאט זייערע פיליעס אין רוסלאנד, האבען נישט בעקומען אויסגעצאהלט זייערע פרעמיעס, ווייל די פיליעס אין רוסלאנד זענען ליקווידירט געווארען.

אין פוילען האט זיך ארגאניזירט א פעראייניגונג פון די פוילישע בירגער, וואס בעזיצען אזעלכע פאליסען. א רייה אדוואקאטען פיהרען אין די פעראייניגטע שטאטען פיל פראצעסען.

אין די פעראייניגטע שטאטען איז ארויס א געזעץ - אויסטייטשונג, לויט וועלכען אלע פראצעסען געגען די דאזיגע געזעלשאפטען ווערען בטל. מיט א קורצער צייט צוריק האט דאס אפעלאציע - געריכט פון 1. דעפארטאמענט אין ניו-יארק מבטל געמאכט די דאזיגע אויסטייטשונג אלס אומגעזעצליכע און די אספקוראציע געזעלשאפטען זענען געווארען ווייכער און האבען אנגעהויבען אונטערצוהאנדלען, אזוי אז ס'איז מעגליך, אז ס'וועט גאנץ בקרוב קומען צו אן'אויסגלייך און מ'וועט פאר די אנהויבען אויסצאהלען.

— — —

בערלין, פאריז, לאנדאן, ניו-יארק און טשיקאגא
בעוואונדערט און איז ענטציקט פונ'ם
„צא'רישען קוריער"
וועלטס וואונדערליכער שפיעלער
MOZŽUCHIN
איז שוין געווא'ן אנגאזשירט קיין אמעריקא
„צארישער קוריער"
וועט נאר ווערען דעמאנסטרירט אין
„REDUTA" 1797

באנטראל-פערזאמלונגען.

היינט, דינסטאג דעם 19-טען אקטאבער קומען פאר די קאנטראל-פערזאמלונגען פון די קאטעגאריעס A, C, C1 פון די פערזאנען, וועלכע האבען זיך צוליב פערשידענע סיבות נישט געשטעלט צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין 1925.

די קאנטראל-פערזאמלונגען וועלען פארקומען לויט'ן פאלגענדען סדר:

יאהרגאנג 1891.

(קאנסטאנטינער 81) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות Ł. I. C.

מארגען מיטוואך D.

יאהרגאנג 1892.

(קאנסטאנטינער 81) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות Ł. I. C.

מארגען – מיטוואך D.

יאהרגאנג 1893

(לעשנא 9) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות C. I.

מארגען – מיטוואך D.

יאהרגאנג 1894.

(קאנסטאנטינער 62) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות Br ביז Bz.

מארגען מיטוואך–C.

יאהרגאנג 1898.

(סקלאדאווא 40) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן אויף די אותיות Br ביז Bz.

מארגען מיטוואך – C.

צו די פערזאמלונגען דארף מען זיך מעלדען פונקט 9 א זייגער אינדערפריה טיטנעמענדיג מיט זיך דאס מיליטער ביכעל מאביליזאציאנס-קארטע און אנדערע מיליטער-דאקומענטען. די, וועלכע וועלען זיך נישט שטעלען וועלען שטרענג בעשטראפט ווערען.

קהלה

היינט קומט-פאר די פארטזעצונג פון דער קהלה-פערוואלטונגס-זיצונג.

אויפ'ן טאג-ארדנונג געפינען זיך די פונקטען, וועלכע זענען געווענדעטע נישט בעטראכט געווארען.

דריי לאדזער יודען

בעקומען דאקטוירים-דיפלאמען.

(–) נעכטען האבען בעקומען דיפלאמען פון דאקטאר-מעדיצין 8 יודען, צווישען זיי פאלגענדע דריי לאדזער: לעאן פוקס, יעקב מאנדעלבוים און אלפרעד ליטווין.

ליטעראַרישע

פרעמיע פון מאגיסטראט.

(ב) אויף דער מאגיסטראט-זיצונג פון דעם 13-טען ד. ח. איז איינגאנצען בעשטעטיגט געווארען דער סטאטוט וועגען דער ליטעראַרישער אויסצייכנונג פאר דער שטאט לאדז, א אויסצייכנונג ווערט בעשטימט אויך פאר א ווערק וועגען דער געשיכטע פון דער ליטעראטור.

האנדעלס-ריכטער.

(–) דאס אינערן-מיניסטעריום האט בעשטעטיגט די ליסטע פון די בערעכטיגטע וועהלער פאר האנדעלס-ריכטער אין לאדז אין א צאהל פון 450.

בעזיצער פון פאנד-בריף

פאדערען צו וואלאריזירען זיי אויף 100 פראצענט אין גאלד.

(ס) זונטאג איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די בעזיצער פון די פאנד-בריף אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע. נאך א רייה רעפעראטען איז מיטגעטיילט געווארען אז די פאריגע וואך האט דער מלוכה-פרעזידענט אויפגענומען א דעלעגאציע פון די גלויביגע. דער מלוכה-פרעזידענט האט אנגענומען א גינסטיגע שטעלונג צו זייערע פאדערונגען און האט איבערגעגעבען דעם שעף פון דער קאנצעלאריע צאר זיך צו פעראינטערעסירען מיט דעם ענין. צום סוף איז בעשלאסען געווארען ארויסצושיקען א דעפעשע צום מלוכה פרעזידענט און פערלאנגען, אז די פעראָרדנונג פון 14 מאי 1924 זאל נאוועליזירט ווערען אזוי, אז אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע זאלען די היפאטעקען איבערגערעכענט ווערען אויף 100 פראצענט אין גאלד. די פאנד-בריף זאלען איבערגערעכענט ווערען אויף 100 פראצענט אין גאלד און אויסצוצאהלען אויף 15 יאהר און ס'זאלען ארויסגעלאזט ווערען נייע פאנד-בריף אויף צו דעקען די פערלוסטען.

5000 מענשען האבען אונבערעכטיגט גענומען ארבייטסלאזען-שטיצע.

דאס איז נעכטען בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן קרייז-געריכט.

(ב) מיט א צייט צוריק האט דער מאגיסטראט, אויסער דער געלד-שטיצע וואס עס ווערט געגעבען די ארבייטסלאזע פון דער מלוכה-קאסע, אויך ארויסגעגעבען פראדוקטען פאר ארבייטסלאזע.

איינמאל האט א קאנטראל-קאמיסיע פון מאגיסטראט דורכגעפיהרט א רעוויזיע פון די ארבייטסלאזען - לעגיטימאציעס

בעת יענער רעוויזיע איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אנ'ערך 5000 פערזאן בעקומען אונבערעכטיגט סיי געלד- און סיי פראדוקטען-שטיצע און אז די אלע זענען ס'רוב פויערים פון דער ארומיגער געגענד, וועלכע האבען בעקומען פון זייערע וואיטען פאלשע בעשייניגונגען.

צוליב דעם, איז דער מאגיסטראט ארויסגעטראטען מיט א פאדערונג צום ארבייטסלאזען-פאנד וועגען צוריקגעבען דעם מאגיסטראט 80 טויזענד זלאטעס, וועלכע דער ארבייטסלאזען-פאנד האט אונבערעכטיגט אוועקגעגעבען אויף שטיצע פאר די. וועלכע נויטיגען זיך נישט.

צו יענער צייט האט די דאזיגע נ. שיכטע פערעפענטליכט דאס פרעסע-ביורא „ביפ" אין דער גאנצער פרעסע און דער ארבייטסלאזען - פאנד האט דורכ'ן רעגירונגס-קאמיסאריאט איינגעקלאגט „ביפ"'ן אין געריכט.

אין פרידענס-געריכט איז „ביפ", פאר פערשפרייטען פאלשע ידיעות, פערמשפט-געווארען צו בעצאהלען 200 זלאטעס שטראף.

נעכטען איז פארגעקומען די אפעלאציע אין לאדזער קרייז-געריכט.

אלס עדות זענען ארויסגעטראטען: וויצע-פרעזידענט וואיעוואדזקי און ראטמאן זובערט, וועלכע האבען בעשטעטיגט די נאטיץ פון „ביפ" און דאס קרייז געריכט האט מבטל-געמאכט דעם אורטייל פון פרידענס-געריכט.

דער רעדאקטאר פון „ביפ" איז בעפרייט-געווארען פון שטראף.

מאגיסטראט בעקומט „נאכאזען".

ארבייטסלאזען-פאנד מאהנט פון מאגיסטראט 70,000 זל. מיט פראצענטער.

(ב) דער ארבייטסלאזען - פאנד פון לאדזער קרייז האט צוגעשיקט צום מאגיסטראט א „נאקאז-פלאטעניטשי" אויף 70 טויזענד זלאטעס און פראצענטער פארן גאנצען יאהר 1925, דערפאר, וואס דער מאגיסטראט האט נישט פערזיכערט זיינע ארבייטער אויפ'ן פאל פון ארבייטסלאזיגקייט.

וועגען דער פראגע האבען פארשטעהער פון ארבייטסלאזען-פאנד אויך קאנפערירט מיט די פארשטעהער פון מאגיסטראט און אלע זענען געקומען צום בעשלוס, אז דער מאגיסטראט דארף בעצאהלען די סומע, וואס עס מאהנט דער ארבייטסלאזען-פאנד.

די פארשטעהער פון מאגיסטראט האבען נאר געבעטען, אז דער ארבייטסלאזען-פאנד זאל צוווארטען מיט'ן איינמאהנען די סומע און נישט מאכען קיין עקזעקוציעס.

— — —

„קוקט, ווי ס'געהט ביי לייטע"!

טשענסטאכאו און פיעטריקאוו טוען מעהר אויף ביי די קאנאליזאציע-ארבייטען, ווי לאדז.

(ס) די אינוועסטיציע - געזעלשאפט „אולען און קאמפ" האט די פערגאנגענע וואך איינגעארדענט אן'אויספלוג קיין לובלין, פיעטרקאוו, ראדאם, און טשענסטאכאו, כדי צו בעזוכען אין די שטעט די אינוועסטיציע-ארבייטען, וועלכע ווערען אויסגעפיהרט דורך דער דערמאהנטער געזעלשאפט.

אין דעם אויספלוג האבען אויך אנטייל גענומען אלס פארשטעהער פון לאדז דער פרעזידענט ציגארסקי און וויצע-פרעזידענט וואיעוואדסקי.

די לאדזער פארשטעהער האבען זיך ספעציעל אינטערעסירט מיט די קאנאליזאציע - ארבייטען אין די שטעט. אין טשענסטאכאו און אין פיעטריקאוו, ווערען די קאנאליזאציע ארבייטען זעהר אינטענסיוו געפיהרט. דערביי זענען אין טשענסטאכאו ביי דער ארבייט בעשעפטיגט 2.433 ארבייטסלאזע און אין פיעטריקאוו – 1159 ארבייטסלאזע.

„לאדז דארף נישט קיין קוילען-קאנאל"

געניג אז מ'מאכט קאנאליזאציע... אזוי זאגען אונזערע ראטמענער.

(ב) ווי בעוואוסט, האט די רעגירונג בעשלאסען אנצוהויבען בויען א קוילען-קאנאל קאטאוויץ – דאמבראווע–טאמאשאוו–לאדז, ביז צו דער ווייסעל.

לויט דעם אויסגעארבייטעטען פלאן וואלט לאדז זיך בעטייליגט אין דער בוי-ארבייט מיט 20 פראצענט, דער פריוואטער קאפיטאל–מיט 20 פראצענט און די רעגירונג–מיט 60 פראצענט.

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פינאנץ-בודזשעט קאמיסיע ביים שטאט-ראט איז אבער בעשלאסען געווארען אבצוווארפען דעם פארשלאג און נישט בעטייליגען זיך אין דעם קאנאל-בוי, ווייל – ס'קומען פאר די קאנאליזאציע-ארבייטען.

ביי א טייל פראקציעס האט אבער דער דאזיגער בעשלוס ארויסגערופען אנ'אונצופרידענהייט און זיי וועלען אינטערפעלירען דעם שטאט-ראט, צי ס'דארף אזוי זיין, אז לאדז זאל זיך נישט בעטייליגען אין אזא וויכטיגער אונטערנעהמונג, וועלכע וועט פאראורזאכען, אז קוילען וועלען ביליגער ווערען מיט 60 פראצענט.

———

Dr. med.
H. Nadel
Piotrkowska 17
אינגערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט.

טאג-נאטיצען.

פאר די אלטע.

(צום היינטיגען אבצייכנונגס-טאג).

היינט, דינסטאג, איז ביי אונז אין שטאדט אן'אבצייכנונגס-טאג לטובת דעם היגען „בית מחסה לזקנים". דער וויצע-פרעזעס פון דער דאזיגער סימפאטישער אינסטיטוציע ה' ב. א. גליקסמאן איז פאריגע וואך ארויס מיט אן'עפענטליכען פראטעסט קעגען דער היגער יודישער בעפעלקערונג פאר איהר גלייכגילטיגקייט און דער קאלטער בעציהונג צו די זקנים!–

לייענענדיג דעם דאזיגען פראטעסט, און דערמאנענדיג זיך אן די ארימע, אומגליקליכע מענשען, וועמענס גורל איז געבליבען צו זיין גע-וגד אויף דער עלטער, איז מיך בעפאלען א רחמנות און א שרעק! כ'קען חשוב'ע בעלי-בתים, וואס האבען זייער גאנץ לעבען שווער געארבייט. געפיהרט א בכבוד'ן לעבען, תמיד געווען „נותנים", געטיילט צדקה און אונטערשטיצט די היגע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס, און איצט מוזען זיי אליין אנקומען בעטען טובות, זיי קענען זיך שוין נישט דערווארטען אנגענומען צו ווערען אינ'ם „אלטערהיים"...

יודען, רחמנים בני רחמנים! געדענקט אן דעם היינטיגען טאג, און פערגעסט נישט אן די זקנים. שטעלט אייך פאר, אז נישט דער וויצע-פרעזעס און נישט דער שרייבער פון די דאזיגע שורות שטעהען פאר אייך, נאר אנ'צדה אלטע יודען, וואס עס נעהמט ארום א רחמנות אנקוקענדיג זיי, דערנידערטע יודען געוועזענע גבירים און סוחרים, און זיי, בעטען זיך ביי אייך אונטערשטיצונג! האלט דאס נישט פאר א קלייניגקייט, ווייל קיינער ווייס נישט, וואס ס'דערווארט איהם. גיט וויפיל ס'איז אייכער נאר ביכולת, נאר שליסט זיך נישט אויס צו שיצען די דאזיגע סימפאטישע אינסטיטוציע.

בר-נש.

רעארגאניזאציע

אין דער וואיעוואדזטווע.

(ד) ווי מיר דערוויסען זיך קומט פאר אין דער וואיעוואדזטווע א רעארגאניזאציע. עס ווערען אבגעשאפט אלע זעלבסטשטענדיגע אבטיילונגען. די אבטיילונגען פון האנדעל. ארבייט און געזעלשאפטליכער פערזארגונג.

אוים-חגא

צוריק - שטילשטאנד.

(ד) נאך דער סעזאן - אויפלעבונג הערשט איצט אויף דעם לאדזער מאנופאקטור-מארק א שטילשטאנד, וועלכער וועט דויערען, ווי עס רעכענען מאסגעבענדע סוחרים, א גאנצען חודש. נאך דעם חודש וועט ווידער קומען אן'אויפלעבונג, נאר שוין נישט אין אזא מאס ווי פריהער, ווען עס האבען געמאכט גרויסע איינקויפען די פראווינצער און אויסלענדישע סוחרים.

פון קראנקען-קאסע.

(ד) די פערוואלטונג פון קראנקען-קאסע האט אויף דער לעצטער זיצונג בעשלאסען צו פערגרעסערן די צאהל פון די ארדינירענדע שעה'ען פאר די דענטיסטען פון דער קראנקען-קאסע מיט 40 שעה טעגליך.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו פערגרעסערן די צאהלן בעטלעך אין דעם סאנאטאריום פאר לונגען - קראנקע אין גיסערי פון 30 אויף 40 בעטלעך.

בילינג ברויט פאַר לאָדז.

רעגירונג אַסיגנירט פאַר לאָדז 400 טויזענד זלאָטעס.

(ב) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען אַ פאָרשטעהער פון אינערן-מיניסטעריום ה' שוואַלבע מיט אַן אויפגאַבע צו רעגולירען דאָס צושטעלען בילינג ברויט פאַר לאָדז אויף די ווינטער-חדשים.

אויף אַ קאָנפערענץ, וועלכע איז פאָרגעקומען אין דער וואָיעוואָדזשאַפט מיט'ן אָנטייל פון לגוויניק מושינסקי און אַ פאָרשטעהער פון די קאָאָפעראַטיוון, האָט ה' שוואַלבע ערקלערט, אַז די רעגירונג אַסיגנירט 400 טויזענד זלאָטעס, כדי צו שאַפען אַ תבואה-רעזערוו אויפ'ן ווינטער אין לעגס-פאַר, דעם רעזערוו צו נוצען נאָר דעמאָלט ווען עס וועט זיין אַ נויט דערצו.

דער גאַנצער ענין דאַרף נאָך בעהאַנדעלט ווערען אויף אַ זיצונג פון מאַגיסטראַט.

הויז-בעזיצער פאָדערן צו בעפרייען זיי פון 10 פראָצ. צושלאַג צו די שטייערען.

די הויז-בעזיצער האָבען לעצטענס בעקומען פון מאַגיסטראַט אויפפאָדערונגען צו צאָהלען דעם שטייער פון די הייזער דעריבער זענען די אויפפאָדערונגען צוגעשיקט געוואָרען מיט אַ פערשפעטיגונג. די ערשטע 2 ראַטעס דאַרפען געצאָהלט ווערען 30 טאָג נאָכ'ן דערהאַלטען די מאָהנונגס-צעטלען און די רעשט אין נאָוועמבער, ד. ה., אַז דער גאַנצער שטייער דאַרף איינגעצאָהלט ווערען אין פערלויף פון איין חודש.

די שטייערען זענען בכלל בעשטימט געוואָרען העכער, ווי לויט די אָנגאַבען פון די הויז בעזיצער. ביים איינקאַסירען די שטייערען נעהמט איצט דער מאַגיסטראַט אַ צושלאָג פון 10 פראָצענט שוין פון די ערשטער ראַטע. אַזוי ווי דאָס איינצאָהלען דעם שטייער האָט נישט געקענט פאָרקומען פריהער, ווי דער מאַגיסטראַט האָט אַרויסגעשיקט די מאָהנונגס-בריף, האָבען זיך אַלע הויז-בעזיצער-פעראיינען געווענדעט צום מאַגיסטראַט מיט אַ מעמאָריאַל, אין וועלכען זיי פערלאַנגען, אַז ער זאָל נישט נעהמען דעם 10 פראָצענטיגען צושלאַג צום שטייער.

דער מאַגיסטראַט און דער פינאַנץ-אַמט האָבען זיך גינסטיג בעצויגען צו דעם מעמאָריאַל און איהם אַ בערגעשיקט צום פינאַנץ מיניסטעריום, וועלכעס דאַרף ענטגילטיג דעצידירען אין דעם ענין.

טראַמוואַי-דירעקציע וויל נישט, אַז די בעפעלקערונג זאָל האָבען בעקוועם.

(ב) זיינער צייט האָט זיך דער מאַגיסטראַט געווענדעט מיט אַ פאָרשלאַג צו דער טראַמוואַי-דירעקציע, אַז מיט אַ בילעט פון שטאָדטישען טראַמוואַי זאָל מען אויך קענען פאָהרען אין די עקען שטאָדט אויף די צופאָהר-טראַמוואַיען.

די טראַמוואַי-דירעקציע האָט אָבער געפאָדערט, אַז אין אַזאַ פאַל, זאָל דער בילעט קאָסטען מיט 5 גראָשען טייערער און מיט די 5 גראָשען זאָלען זיך טיילען ביידע דירעקציעס.

דער מאַגיסטראַט איז דערויף נישט איינגעגאַנגען און ווענדעט זיך וועגען דעם צום קאָמוניקאַציע-מיניסטעריום.

א שטורמישע פאַרוואַלט-פערזאַמלונג אין קאַלאַניאַל-קליינהענדלער-פעראיין ציגעל-גאַס 15.

זונטאָג, נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען [...]ין קאָלאָניאַל - קליינהענדלער-פעראיין, [...]ציגעל-גאַס 15), אַ גרויסע פאַרוואַלט-[...]פערזאַמלונג, וועלכע האָט צוגעצויגען [...]איינע הונדערט מיטגלידער און גע-[...]ראָגען אַ זעהר שטורמישען כאַראַק-[...]טער.

דער פאָרזיצענדער פון פעראיין ה' [...]חידער, האָט פאַר די פערזאַמעלטע [...]געבען אַן איבערבליק איבער דער [...]טעטיגקייט פון פעראיין פון זיין ענט-[...]שטעהונג ביז צו דער לעצטער צייט.

[...]נאָך דער רעדע פון ה' שוואַרץ, [...]וועלכער דערמאָהנט, אַז דער קאָלאָניאַל-[...]קליינהענדלער-פעראיין, (ציגעל גאַס 15), [...] נעהמען דער ערשטער יודישער [...]פעראיין אין פוילען און עקזיס-[...]טירט שוין 12 יאָהר, האָבען אַ גרעסע-[...]רע צאָהל מיטגלידער, צווישען זיי די [...] בערנשטיין, שערעצקי, ניווינסקי, [...]לאָנסקי, פיעטרקאָווסקי א. אַ. גע-[...]מיט עמפערונג וועגען די שעד-[...]ליכע עלעמענטען, וועלכע האָבען זיך [...] אַריינגעריסען אין די סוחר'ישע [...]קאָלאָניאַל - הענדלער-רייהען און צוליב [...]זייער נוצען געפיהרט צו אַ שפּאַלטונג [...]פון דעם עלטסטען יודישען קאָלאָניאַל-[...]הענדלער - פעראיין. אַ דאַנק די בעמי-[...]הונגען פון צענטראַל-ראַט פון די לאָדזער סוחר'שע אָרגאַניזאַציעס, צו וועלכען דער קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פעראיין געהערט, איז געלונגען די שעדליכע עלעמענטען צו בעזייטיגען פון פעראיין.

נאָך שטורמישע דיסקוסיעס, אין וועלכע עס האָבען זיך בעטייליגט אַ גרויסע צאָהל פערזאַמעלטע, איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע:

די גרויסע פאַרוואַלט פערזאַמלונג פון די יודישע קאָלאָניאַל - קליינהענדלער בעשליסען נישט אויסצושליסען זיך אין קיין שום אַנדערן פעראיין אַלס סעקציע, נאָר אַלס עלטסטער יודישער קליינהענדלער פעראיין רופט ער אַלע קאָלאָניאַל קליינהענדלער אַריינצוטרעטען אין די רייהען פון עקזיסטירענדען פעראיין ציגעל גאַס 15, וועלכער איז דער איינציגער בערעכטיגט צו פערטרעטען די בראַנזשע.

נאָך דער דיסקוסיע איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פון די ה"ה שערעצקי, קאַמפינסקי, אייזען, לעווין, פוקס און דאָרעמבוס, וועלכע דאַרפען צוזאַמען מיט דער פערוואַלטונג פון פעראיין אויסאַרבייטען אַ געמיינזאַמע קאַנדידאַטען-ליסטע צו דער נייער פערוואַלטונג.

פאַרוואָס זענען די פאַרשטעט שטיף-קינדער פון לאָדז?

יענע גאַסען מוזען אויך בעלייכטען ווערען.

[...] ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, [...]ען די איינוואוינער פון דער פאָר-[...] געבעטען אַדורך צופיהרען אַן'-[...]עלעקטרישען קאַבעל צו ווידזעוו, כדי [...]בעלייכטען די גאַסען און די שטו-[...]בען יענער געגענד.

[...]ליב דעם ענין איז פאָרגעקומען אַ [...] פון מאַגיסטראַט מיט דער עלעקט-[...]ריק.

[...]עלעקטראָווניע איז גרייט אַדורכ-[...]צופיהרען אַ קאַבעל, זי ערקלערט אָבער, [...]צוליב דעם, וואָס די אינסטאַלאַציע וועט קאָסטען טייער, וועט אויך קאָסטען טייערער דאָס בעלייכטען די גאַסען.

דער מאַגיסטראַט איז אָבער מסכים צו צאָהלען פאַר בעלייכטען די גאַסען נאָר אַזוי פיל וויפיל עס ווערט געצאָהלט פאַר דער גאַנצער שטאָט דעם אונטערשיד, לעגט פאַר דער מאַגיסטראַט זאָלען בעצאָהלען די איינוואוינער.

די דעציזיע ליגט איצט אין די הענד פון די בעל-הבתים פון די בעטרעפענדע געגענדען.

פון קאָאָפעראַטיוו „האַמער".

אין צייט פון קריג זענען אין לאָדז ענטשטאַנען עטליכע צעהנדליג פערברויכער-קאָאָפעראַטיוון, צווישען זיי אַ גרויסע צאָהל יודישע. פון די אַלע יודישע זענען איצט אין לאָדז פערבליבען אינגאַנצען צוויי. דער אַרבייטער-פערברויכער-קאָאָפעראַטיוו „האַמער" („מלאָט") ענטוויקעלט זיך זעהר גוט. ער בעזיצט אַן'אייגענע בעקעריי, וואָס באַקט אויס 3 מאָל טעגליך פריש ברויט און זעמעל. איצט האָט דער קאָאָפעראַטיוו געעפענט אויף זאַוואַדזקא 12 אַ נייע געוועלב, וואו ס'וועלען פערקויפט ווערען קאָלאָניאַל-סחורות, געבעקס א. אַנד.

לוין-אַקציע ביי די טאַפעצירער-אַרבייטער.

נעכטען איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק, פון אַלע טאַפעצירער-אַרבייטער אין לאָדז. די פאָדערונגען זענען פאָלגענדע: פאַר אַרבייטער, וואָס פערדינען ביז 15 גילדען אַ וואָך, 75 פראָצ. פון 16 - 40 גילדען 50 פראָצ. פון 40 גילדען און ווייטער 20 פראָצ. צום איצטיגן לוין 8 שעה אַרבייטסטאָג און פערזיכערען די אַרבייטער אין קר. קאַסע.

טויט צוליב א בלוט-שטורץ אין מיטען עסען.

(–) אויף פאַבּיאַניצקאַ 26 האָט זיך ביי אַ געוויסען מאָשער אין מיטען עסען געלאָזט דאָס בלוט פון מויל און נאָז.

נאָך איידער דער פאָגאָטאָוויע-דאָקטאָר איז אָנגעקומען, איז מאָשער געשטאָרבען.

די פאָליציייאישע סאַניטאַר-אָפטיילונג פאָרשט אויס, צי דער בלוט-שטורץ איז נישט געקימען צוליב דעם עסען גופא.

דערווייל ווערט דער טויטער קערפער נישט בעגראָבען.

מיט אַ האַק איבער'ן קאָפּ דעם חייב.

(–) נעכטען איז צווישען דעם פאָרפאָלק שטרוק (מעפער-גאַס 15) אויסגעבראָכען אַ געשלעג, בעת וועלכען שטרוק האָט געכאַפּט צו זיין ווייב אַ האַק און איהר דערלאַנגט עטליכע מאָל איבער'ן קאָפּ.

די 28-יעהריגע פרוי איז געפאַלען אין אָהנמאַכט און מ'האָט צו איהר גערופען פאָגאָטאָוויע.

שטרוק'ן האָט פאָליציי אַרעסטירט

ניעוויאַראָווסקא-אָפּערעטע אין לאָדז.

דאָנערשטאָג, דעם 21-טען ד. ח. קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע דער איינציגער גאַסטראָל פון דער וואַרשעווער ניעוויאַראָווסקי-אָפּערעטע. עס וועט געשפּילט ווערען „לעדי שיק".

בעוועגליכער פוילישער טעאַטער.

(א) לויט דער איניציאַטיווע פון פוילישען שטאָטישען טעאַטער, ווערט אָרגאַניזירט אַ בעוועגליכער אַרבייטער טעאַטער, וועלכער וועט געבען 2 מאָל אין דער וואָך אין פערשידענע געגענדען פון שטאָט פאָרשטעלונגען צו ביליגע פרייזען.

שטאָטישער מוזיי זוכט אַלטע דאָקומענטען.

(ב) דער שטאָטישער מוזעאום אונטער דער ליימונג פון פראָפ. ראַפּשיבאָרסקי האָט זיך געווענדעט צום פעראיין פון געוועזענע פּאָליטישע אַרעסטירטע וועגען צושטעלען פאַר'ן אַרכיוו פערשידענע דאָקומענטען, פאָטאָגראַפיעס און אַנדערע מאַטעריאַלען, וואָס האָבען אַ היסטאָרישען ווערט פאַר דער געשיכטע פון קאַמף פאַר דער אומאָפּהענגיגקייט פון פוילען.

טרינק נישט קיין רויה וואַסער —

טיפוס איז אין שטאָט!

אפּגעשאַכטן דאָס אייגענע קינד.

צו חאָס עס ברענגט אונפאַרזיכטיגקייט.

(-) נעכטען איז אין דער וואוינונג פון לאה לאַבאָוויטש (אַלטער מאַרק 8) פאָרגעקומען פאָלגענדער טראַגישער פאָרפאַל:

פרוי לאַבאָוויטש האָט אָנגעגאָסען אַ גרויסע שיסעל מיט קאָכעדיג וואַסער און אַנידערגעשטעלט אויף דער ערד. דערווייל איז זי אַרויסגעגאַנגען פון שטוב און איבערגעלאָזט אַליין דאָס 3 יעהריגע מיידעלע דבורה.

דאָס קינד האָט זיך אַזוי געשפּילט און איז דערווייל צוגעגאַנגען צו דער שיסעל.

פּלוצלינג איז דאָס קינד אַריינגעפאַלען אין דער שיסעל קאָכעדיג וואַסער און זיך אינגאַנצען אָפּגעבריהט.

אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען דאָס קינד אָפּגעפיהרט אין אַנאַ-מאַריאַ-שפּיטאָל.

נייע פערוואַלטונג פון „החלוץ המרכזי".

אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' א. פּאַצאַנאָווסקי איז שבת פאָרגעקומען, די 3-טע פאָרט־ציַיטיגע פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון „החלוץ-המרכזי" אין לאָדז, ס'זענען אָנגענומען געוואָרען אַ גאַנצע רייהע רעזאָלוציעס בנוגע דער צוקונפטיגער אַרבייט און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו פערשטאַרקען די אינערליכע אָרגאַניזאַציאָנעלע אַרבייט, ווי אויך די קולטורעלע און פּאַכמענישע פאָרבערייטונג פון די מיטגלידער א. אַ. וו., נאָכדעם ווי ס'זענען פאָרגעקומען וואַהלען פון אַ נייער בייראַט ביי דער אָרגאַניזאַציע, אין וועלכען ס'זענען אַריין די ה"ה ח צוקערמאַן, ש. קריגער, פּרל. ש. גאָלדבערג, א. רייזבוים און מ. טעמפּעלהאָף. איז אויך געוועהלט געוואָרען אַ נייער ועד אין די פּערזאָנען: ח. צוקערמאַן, ש. לערמאַן, ח. מרגליות, מ. טעמפּעלהאָף, פּרל. ח. קאַגאַן, מ. גריינוער, י. ביכמאַן, ש. גאָלדבערג, א. פּאַצאַנאָווסקי, ש. סוראַזשסקי און פּ. ראָזענבערג. אין רעוו.-קאָמיסיע: מ. ערליך, א. פלאַטוי און מ. וויינריין.

וועגען דעם מיידעל אין שאַבלאַד-געוועלב.

אין נעכטיגען נומער האָבען מיר געשריבען וועגען אַ געשעהעניש אינ'ם פרוכטען-געוועלב אויף זשעלאָנאַ-גאַס, וואו אַ מיידעל מיט'ן נאָמען אירקאַ ק. איז פערשלאָסען געוואָרען.

מ'בעט אונז אויפצוקלערען, אַז די דערמאָנטע געשעהעניש האָט נישט קיין שייכות צו די ברידער זלאָטאָווסקי.

אבער-קאַנטאָר ראַבעץ אין לאָדז.

נעכטען איז געקומען קיין לאָדז דער בעריהמטער אָבער - קאַנטאָר ראַבעץ, וועלכער איז איצט קאַנטאָר אין דער ריגער סינאַגאָגע אויפ'ן אָרט פון דעם קאַנטאָר ראָזאָווסקי.

נאָכ'ן טויט פון קאַנטאָר ראָזאָווסקי, וועלכער איז געווען אין דער ריגער סינאַגאָגע 48 יאָהר, איז פאָרגעקומען אַ קאָנקורס, וועלכער האָט געדויערט עטליכע חדשים, אינ'ם קאָנקורס האָבען זיך בעטייליגט עטליכע צעהנדליג חזנים און ס'איז אויסגעוועהלט געוואָרען דער קאַנטאָר ראַבעץ.

פאַר'ן אָננעהמען די שטעלע אין ריגא איז ה' ראַבעץ געווען קאַנטאָר אין קרעמענטשוג, כאַרקאָוו און מאָסקווע.

אין רוסלאַנד און לעטלאַנד איז קאַנטאָר ראַבעץ דער בעליבטסטער בעל-תפילה.

אין לאָדז וועט קאַנטאָר ראַבעץ דאַווענען אין איינעם פון די גרויסע זאַלען.

פאַר די לאָדזער ליבהאָבער פון שעהנער נגינה גרייט זיך אַזוי אַרום אַ גרויסע שמחה.

טעלעגראַמען.

די פּ.פּ.ס. און די רעגירונג.

נעכטיגע רעזאָלוציע פון הויפּט-ראַט.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). עס האָט זיך געענדיגט די זיצונג פון הויפּט ראַט פון פּ. פּ. ס. ס'איז אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע! דער הויפּט-ראַט שטעלט פעסט, אַז די רעגירונג פון באַרטעל ענטשפּרעכט נישט די אַרבייטער-מאַסען און די דעמאָקראַטיע. בעזונדערס אין עקאָנאָמיש - ווירטשאַפטליכער הינזיכט האָט זי נישט קיין ענטשידענע דעציזיע און וואַרפט זיך אין די אָרעמס פון דער רעאַקציע. דאָס מיטאַרבייטען פון באַרטעל'ן מיט די קאָנסערוואַטיוון שטיצט די רעאַקציע און בעשווערט דעם קאַמף פון דער דעמאָקראַטיע [...] איז אַ פּאָליטישער טעות' וועלכער פערשטאַרקט די רעאַקציע און שוואַכט אָפּ די דעמאָקראַטיע.

די פּאָזיטיווע זייט פון באַרטעל'ס רעגירונג איז דאָס, וואָס פון קריגס-פינאַנץ און בילדונגס מיניסטעריום ווערען אָפּגערייניגט די רעאַקציאָנערע עלעמענטען.

דער הויפּט-ראַט שטעלט ווייטער פעסט אַז מאָראַטשעווסקי איז אַריינגעטרעטען אין דער רעגירונג אויף זיין אייגענער אחריות און די פּאַרטיי נעהמט פאַר איהם נישט קיין שום פעראַנטוואָרטליכקייט. די פּאַרטיי האָט צו דער רעגירונג פון פּילסודסקין אַ זאַכליכע בעציהונג. די פאָדערונגען פון פּ.פּ.ס. זענען איצט: ענערגיש צו בעקעמפען דעם יקרות אָפּהיטען די סאָציאַלע ערובערונגען, רעגולירען די פראַגע פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, נישט ענגבעגלע אוואַהלען. רעאָרגאַניזירען די אַרמעע דורך רעדוקציעס און אָרגאַניזאַציע פון „שטושעלעץ" די רעזאָלוציע שטעלט ווייטער מיט צופרידענהייט פעסט די פרידליכע אויסערן-פּאָליטיק פון דער רעגירונג.

שטיינער, קידאַן און לוקאַמסקי

אין א קאָמוניסטישער אינטערפּעלאַציע.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) בשעתו האָט די קאָמוניסטישע סיים-פראַקציע אַריינגעטראָגען אַן'אינטערפּעלאַציע אין סיים וועגען שלאָגען און בעליידיגען די פּאָליטישע אַרעסטאַנטען. צווישען אַנדערן האָבען זיך די אינטערפּעלאַנטען אויך פערופען אויפ'ן שטיינער-פּראָצעס, אויף וועלכען ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז קידאַן האָט געגעבען שטיינער'ן אַ פּאַטש, און אַז לוקאַמסקי האָט שטייגער'ן שטאַרק בעליידיגט.

דאָס אינערן - מיניסטעריום האָט צוגעשיקט די אינטערפּעלאַנטען אַן'ענטפער, אַז קידאַן און לוקאַמסקי זענען אָפּגעזאָגט געוואָרען פון זייערע אַמטען דעם 31. יאַנואַר 1926.

א ביטערע מעשה מיט ייז-שמוגעל...

דער פּאָליציאַנט איז פּעראַנטוערטירט: ער שפּירט שפּירט.

(ל) הערש שאַמערמאַן האָט אין האַנ־דעל נישט געהאַט קיין מזל, ער האָט דעריבער געזוכט אַן אַנדער בעשעפ־טיגונג.

צוליב דעם וואָס שאַמערמאַן האָט געהאַט גרויסע בעקאַנטשאַפט אין דער שטאָדט, האָט ער אָנגעהויבען צו האַנ־דלען מיט שפּירט.

איז אָבער דער שפּירט געווען גע־שמוגעלטער און מיט שאַמערמאַנען האָט זיך פאַרנומען די פּאָליציי, וועלכע האָט איהם גענומען נאָכצושפּירען.

שאַמערמאַן האָט דאָס בעמערקט און אָנשטאָט אַריינצוגיסען אין זיינע באַנ־קעס ווי געוועהנליך מילך האָט ער אַריינגעגאָסען שפּירט.

כדי זיך אָבער צו פאַרזיכערען אויף יעדען פאַל האָט שאַמערמאַן יעדע „באַנקע“ צוגעדעקט מיט אַ ספּעציעלע שיסעלע אָנגעפילט מיט מילך.

אַזויערום האָט ש. זיך געלעבט רוהיג ביז צום שלימזל האָט איהם נאָכגעזען אויף דער גאַס פאַרטשעפּעט אַ פּאָלי־ציאַנט, וועלכער האָט זיך פאַראינטערע־סירט מיט'ן בוי פון די אָריגינעלע באַנקעס.

שאַמערמאַן איז צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכע פאַראַנטוואָרטליכקייט.

וואס איז עס באמת פארא שלאגען?

א רעסטאראטאר רעכענט זיך אפּ מיט א קעלנער.

די פאַרוואַלטונג פון פּראָפ. קעלנער־פאַראיין טיילט אונז מיט וועגען פאָל־גענדען פאַל:

אין רעסטאָראַציע „שטערן“, דזיעל־נאַ 1, איז זייט 2 טאָג בעשעפטיגט גע־ווען אַלס קעלנער אַ מיטגליד פון קעל־נער-פאַראיין, זונטאָג, ווען ער האָט אַ זייגער 1 ביינאַכט געענדיגט זיין אַר־בייט, האָט ער אָפּגעגעבען די קאַסע, וועלכע האָט בעטראָגען 109 זלאָטעס, און אָראָפּגערעכענט זיך זיין פאַרדינסט 10 פּראָצענט פון דער סומע, ווי עס פּראַקטיצירט זיך אין אַלע לאָדזער רעס־טאָראַנען. דער בעל-הבית, ה' שטערן, האָט אָבער פאַרלאַנגט, דאָס דער קעל־נער זאָל זיך בעגנוגענען נאָר מיט 5 פּראָצענט פון לייזונג. ווען ער האָט דעראויף נישט געוואָלט איינגעהן און געזאָגט, דאָס אויף אַזעלכע בעדינגונגען וועט ער נישט אַרבייטען, האָט ה' שטערן געזאָגט: „איך וועל אייך באַלד דערלעגען“, און ביי די ווערטער גע־כאַפּט אַן'אַשענבעכער און אָנגעהויבען דעם קעלנער מערדערליך צו שלאָגען און פאַרשטופּט איהם דאָס מויל, ער זאָל נישט קענען רופען נאָך הילף. צו הילף איז געקומען דעם קעלנער ה' שטערנ'ס טאָכטער. נאָכ'ן שלאָגען דעם קעלנער און נאָכ'ן אַראָפּרייסען פון איהם די מלבושים, האָט ה' שטערן איהם אָוועקגעגעבען 5 פּראָצענט פון דער סומע, ד. ה. 5 זל. מיט 40 גר. און איהם ענדליך אָפּגעלאָזט און גע־הייסען איהם מאָרגען ווידער קומען צו דער אַרבייט.

ספּאָרט.

„טוריסטען“ – „ל.ק.ס.“ 3:2 (1:1).

דער דאָזיגער מעטש, וועלכער איז פאָרגעקומען נעכטען לטובת „ל.ז.ע.פ.נ.“ האָט אַרויסגערופען אַ פאַרשטענדליכען אינטערעס און האָט פאַרזאַמעלט אַ פאָר טויזענד צושויער.

אָבער די ערוואַרטונגען צו זעהן אַ שעהנע און אַ פריינדליכע שפּיל האָבען פולשטענדיג ענטוישט. דער מעטש איז דורכגעגאַנגען אין איין אויסשליסען שפּילער און האַנדלען זיך. אין אַ גרוי־סער מאָס האָט די שולד „ל.ק.ס.“ וועל־כער האָט געשפּילט זעהר ברוטאַל. לוסטגאַרטען, דער בעסטער פוילישער פוסבאָל-ריכטער אין פוילען, האָט אין דער לעצטער מינוט געמאָלדען, אַז ער קומט נישט, דאַגעגען איז געקומען פון וואַרשאַ דער ריכטער פּאָזנער, וועלכער איז געווען צו ווייניג ענערגיש, ער האָט בעזייטיגט פון פּלאַץ אומשולדיגע שפּילער, און האָט דעריבער אַריינגע־פירט אין דער שפּיל אַ כאָאָס און דע־נערווירט די שפּילער.

צוליב די אויבענדערמאָנטע סיבות איז שווער צו שרייבען, צי „ל.ק.ס.“ האָט פאַרדינט אויף אַ נצחון, ווייל די „טוריסטען“ האָבען געמוזט אַ פּאָר מאָל איבערשטעלען די מאַנשאַפט צוליב דעם אויסשליסען זייערע שפּילער און דעריבער וועגען אַ פּלאַנמעסיגע שפּיל ביי זיי איז נישט געווען קיין רייד, איינס קען מען פעסטשטעלען דאָס אַלע 3 גאָלען פאַר „ל.ק.ס.“ זענען געפאַלען פון די שפּילערס פון די „טוריסטען“ און אַז די „טוריסטען“ האָבען טעכניש איבערגעשטיגען „ל.ק.ס.“ און ביי אַ רו־היגער שפּיל און אין פולען צוזאַמענ־שטעל וואָלטען זיי בעשטימט אַרויס מיט אַ מעהר גינסטיגען רעזולטאַט.

אין די ערשטע מינוטען איז די שפּיל אַ גלייכע. אין דער 6 מינ. קלאַפּט קו־ביק סט. דעם 1-טען גאָל. די „טוריס־טען“ פיהרען אַדורך ווייטער זעהר גע־פעהרליכע אַנגריפען, דאָך אָהן רעזול־טאַט. „ל.ק.ס.“ צוליב דער גוטער שפּיל פון דער פאַרטיידיגונג פון די „טוריס־טען“ שפּילט מיט דורכברוכען. אין דער 14-טער מינ. געהט אַראָפּ הינק פון פּלאַץ. אויף זיין אָרט געהט אַריין בלאַש־טשינסקי, קולאַוויאַק שפּילט אַלס לוי־פער. אין דער 32. מינ. בעזייטיגט דער ריכטער וואַלטער'ן (טוריסטען) פון פּלאַץ. אין דער פּויזע נוצען נישט אויס די „טוריסטען“ אַ פּאָר פיישטויסען. אין דער 40. מינ. פאַלט דער אויסגליי־כענדער גאָל פאַר „ל.ק.ס.“ צוליב דער שולד פון אַל. קוביק.

די ערשטע מינוטען פון דער צווייטער העלפט געהערען צו „ל.ק.ס.“ אין דער 5 מינ. קלאַפּט קאַהאַן אַ זעלבסט מערדערישען גאָל. אין דער 14. מינ. שליסט אויס דער ריכטער צו איין שפּי־לער פון יעדער מאַנשאַפט. אין דער 15 מינ. דיקטירט דער ריכטער אַ עלפמעטער פאַר די „טוריסטען“, „ל.ק.ס.“ איז נישט צופרידען. דער ריכטער בעליידיגט זיך. נאָך אַ פאָר מינוט אונטערהאַנדלען פירט ער ווייטער דעם מעטש. הערמאַנס קלאַפּט דעמאָנסטראַטיוו אין אויט. מיט אַ פאָר מינוט שפּעטער שליסט אויס דער ריכטער אַל. קוביק פאַר נישטיגען פאָול. די „טוריסטען“ שפּילען אין „9“. אין דער 28 מינוט לאָזט סקאַנדראַליעז לאָס דעם באַלעס, וועלכער שפּרינגט אַדורך אין „ל.ק.ס.“ דערצילט 1:3. דאָך שפּילען די „טוריסטען“ זעהר שעהן האָבען אפילו אַ איבערגעוויכט, ביי מעהר גליק וואָלטען זיי ערצילט אַנ־אויסגלייכונג. סיגעלונגט זיי בלויז צו ערצילען אַ פּאָר מינוט פאַר'ן סוף פון אַ עלפמעטער דורך קאַהאַנען דעם צווייטען גאָל.

קאָרנערען 3:4 פאַר „ל.ק.ס.“.

ח. י-אַז.

„הכח“-רעפּרעזענטאַנץ פון די יודישע מאַנשאַפטען 0:6

„הכח“ טרעט אַרויס מיט אַ זעהר אָפּ־געשוואַכטער מאַנשאַפט, נישט קוקענדיג אויף דער איבערגעוויכט אין דער ער־שטער העלפט, קען ער צוליב דער שוואַכער שפּיל פון די שטורמערס נישט ערצילען קיין טויער. אין דער צווייטער העלפט איז דער שפּיל געווען אַ גלייכער.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופּאָן.**
> יורידישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט“
>
> בעים דערלאַנגען אַן'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגע־געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 19. אָקטאָבער 1926.

2261. א פּעראינטער. לאָקאַטאָר 56.

אויב דאָס געוועלב מיט 4. קאָפּ. פּאַטענט איז געגאַנגען אין יוני 1914 200 רובל, דאַרפט איהר צאָהלען פאַר'ן 2. קוו. (54 פּראָצ.) 71 זל. 82 גר., פאַר'ן 3. קוו. (60 פּראָצ.) 79.80, און פאַר'ן לויפענדען קוואַרט. (66 פּראָצ.) 87.78. וואָס שייך פאַר אויסגאַבען דאַרפט איהר נור צאָהלען פאַר אויסרייניגען די קלאָזעטען און וואַסער – אומסגע־פעהר 3 פּראָצ. פון גרונד דירה-געלד. פאַר דער וואוינונג פון 1 שטוב און קיך דאַרפט איהר בעצאָהלען דירה-געלד פאַר אַלע 3 קוו. צו 43 פּראָצ., אָדער 57.19 פאַר יעדען קוואַרט., פאַר אויסגאַבע 6 פּראָצ. פאַר אַלע 3 קוו. צוזאַמען – 23.94.

2262. אברהם דאַווידאָוויטש.

דער פעטער איז נישט פאַראַנטוואָרט־ליך פאַר די חובות פון דער פאַרשטאָר־בענער מוהמע, אויב ער וועט זיך ענט־זאָגען פון דער ירושה.

2263. אַ לעזער פון שייבלערס מאַרק.

דער פאַרקויפער איז נישט פאַראַנט־וואָרטליך פאַר אָפענע דעפעקטען פון דער פאַרקויפטער סחורה בפרט, אַז דער קויפער איז אַליין אַ פאַכמאַן און האָט די סחורה געקויפט צוליב דעם פאַר אַ נידריגען פּרייז

2264. ב. לעכט.

מיר האָבען שוין די פאָריגע וואָך אין אַ ספּעציעלען נאָטיץ געמאָלדען, אַז די לאָקאַטאָרען, וואָס צאָהלען דירה געלד העכער ווי 600 רובל יעהרליך זענען אָנהויבענדיג פון 3. קוואַרט. בע־פרייט פון צאָהלען פאַר די אויסגאַבען.

2265. קל.

אמת, פאַרואָגען, עלטערע פון 23 י. קאָן מען שוין מעהר נישט אַריינציהען אין אַקטיווען דינסט, אָבער נור בלויז אין דעם פאַל, ווען דאָס פאַרשפּעטיגען איז פאַראורזאַכט געוואָרען נישט דורכ'ן מיליטער-אָנגעהעריגען נור דורך דער מיליטערישער מאַכט גופא, למשל, דער פּאָבאָראָווי האָט זיך געשטעלט פּינקט־ליך צו דער קאָמיסיע, נור ער האָט יע־דעס מאָל בעקומען אָדראָטשעניעס. אי אָבער די פאַרשפּעטיגונג פאָרגעקומען צוליב דער שולד פון פּאָבאָראָווי קאָן מען איהם נאָך אַריינציהען אין אַקטי־ווען דינסט, כל-זמן ער איז נאָך נישט אַלט קיין 36 יאָהר.

2266. דאָרדייקאַ.

איהר האָט דאָס רעכט צו פאָדערן פּראָצענט נישט בלויז פון דער אייגענט־ליכער סומע נור אויך פון דעם פאַר־לעגענעם פּראָצענט.

2267. מ. שמאי.

דאָס אָנערקענען אייך אַנ'אָפּיעקונ־ספוואָ איז אָפּהענגיג פון דער מאָס אַרבייטספעהיגקייט, וואָס דער רעגירונגס דאָקטאָר וועט פעסטשטעלען ביי אייער מוטער.

2268. אַ לעזער פון גייערן.

אויב איהר פיהרט נישט אייער ווערק־שטאָט אין אַ בעזונדערן צימער, נור אין דעמזעלבען צימער, וואו דער ווערק־שטאָט געפינט זיך, וואוינט איהר אויך גלייכצייטיג, דאַרפט איהר בעצאָהלען דירה-געלד לויט'ן פּראָצענט-פוס, וואָס איז בעשטימט פאַר דער קאַטעגאָריע „א“ ד"ה 43 פּראָצ. דירה-געלד און 6 פּראָצ. פאַר די, אויסגאַבע, וואָס בע־טרעפט צוזאַמען 52.19 פאַר יעדען קוו.

2269. שאָליט.

אין אויסנאַהמס פאַלען. אויב דער וואָהן קאָן בעווייזען, אַז ער איז נישט ביכולת אַליין זיך אויסצוהאַלטען, מוז דער פאָטער איהם געבען אַלימענטען אפילו ווען ער איז שוין פוליעהריג.

גייסטיגע ליבע.

אַ יונגערמאַן דערצעהלט, אַז ער איז „גייסטיג“ פאַרליבט אין זיין חבר'ס ווייב.

עס שרייבט צו אונז אַ לעזער:

„צוויי פריינד זענען מיר, ביידע לאַנדסלייט, ביידע חברים פון דער היים און ביידע געקומען איניאיינעם.

דאָ האָבען מיר ביידע יאָהרען-לאַנג זיך געפּלאָגט, אויסגעטון אַלע עבודת פרך ביז מיר האָבען זיך דערשלאָגען צו אַ שטיקעל שטאַנד אין לעבען און דאַן האָבען מיר ביידע חתונה געהאַט.

ביידענס הייראַטען זענען געווען מיט אונזערע פרויען אין אַ פּראָגרעסי־ווער געזעלשאַפט, וואו זיי די ביידע מעדלעך, זענען געווען גרויסע טוערינס. ביידע זענען שעהן, יעדע אויף איהר אָרט, ביידע אינטעליגענטע און ביידע זענען הייגט גוטע בעלעבאָסטעס.

קורץ, מיין פריינד און איך – מיר האָבען ביידע זיך נישט צו בעקלאָגען, און עס איז נישטאָ קיין אורזאַך, אַז מיר זאָלען איינער דעם צווייטען מקנא זיין.

און דאָך הערט אין שטוינט. 3 יאָהר נאָך אונזער הייראַטען און נאָכדעם ווי מיר זענען פאָטערס פון ליבע קינדער האָט אונזער פריינדשאַפט געקראָגען אַ שווערען קלאַפּ, אַז זי האָט אויפגעצי־טערט אין איהר פונדאַמענט.

די געשיכטע איז אַזוי:

בעזוכענדיג אָפט מיין פריינד'ס הויז האָב איך זיך שטאַרק פאַראינטערעסירט אין זיין פרוי.

אמת, איך קען איהר שוין פאַר די לעצטע 5 יאָהר, נאָך פון איהרע מע־דעלשע יאָהרען, אָבער מיר דוכט זיך, אַז איך האָב איהר קיינמאָל נישט אַזוי גוט פאַרשטאַנען ווי איצט.

און עס ציהט מיך צו פאַרברענגען אין איהר געזעלשאַפט, צו רעדען מיט איהר און אויסצוטוישען אונזערע מיי־נונגען, איך פאַרזיכער אייך, אַז איך נישט די נידעריגע ליידענשאַפט. די גראָבע תאווה, וואָס מיך ציהט צו א הר. עס איז אַנ'אמת גייסטיגע פריינד־שאַפט, אָהן מיאוס'ע כונות. איך ליב איינפאַך איהר געזעלשאַפט.

און איהר מאַן, מיין פריינד, הייסט עס, האָט גאָרנישט געהאַט דאַגעגען. ער ווייסט, אַז איך וועל קיינמאָל נישט ווע־רען קיין לומפּ און איהם פאַרראַטען. ער גלויבט אויך אין פּלאַטאָנישע ליבע, ווי איך. איבערהויפּט האָב איך זיך פון איהם מיט דער דאָזיגער ליבע קיינמאָל נישט בעהאַלטען

איצט האָבען אָבער זיינע עלטערן איהם אויפגעהעצט, אַז ער זאָל מיר פאַרווערען צו קומען אין זיין הויז. זיי זאָגען, דאָס מיין פריינדשאַפט און מיינע אָפטע בעזוכען ביי זיין פרוי קאָ־נען האָבען אַ מיאוס'ען סוף. זיי זענען מענשען פון דעם אַלטען דור, וואָס גלוי־בען נישט, אַז עס קאָן זיין ערליכע פריינדשאַפט צווישען אַ מאַן מיט אַ פרוי.

ווי זאָל איך זיי איבערצייגען, אַז עס איז יאָ פאַראַן אויף דער וועלט אַזאַ זאַך ווי פּלאַטאָנישע ליבע?“

פּלאַטאָנישע ליבע – וויפיל האָט מען שוין וועגען דעם גערעדט און געשרי־בען! און עס מיז דאָך קלינגען אַ פּאַ־ראַדאָקס, דאָס די ליבע, ווי דער לע־זער שילדערט איהר, די גייסטיגע פריינד־שאַפט צו זיין חבר'ס פרוי, ווי ער רופט עס, טראָגט דוקא דעם נאָמען פון דעם אַלטען גריכישען פילאָזאָף פּלאַטאָ.

פּלאַטאָנישע ליבע, אָדער די ליבע צו אַ פרוי לויט דער פילאָזאָפיע פון פּלאַטאָ, אָדער ווי פּלאַטאָ האָט זי פאַר־שטאַנען, איז געווען אידעאַלע, א מגושים'דיגע און בשום אופן קיין אי־דעאַלע, ווייל די פרוי ביי פּלאַטאָ איז געשטאַנען נישט פיל העכער פון אַ חיה – אָדער נאָך ערגער. פּלאַטאָ האָט אויף דער פרוי געקוקט ווי אויף אַ בריה-מאַ־שין, אָבער נישט ווי אַ מענשען מיט אַ גייסט. טאָ ווי קאָן מען גאָר פיהרען גייסטיגע פריינדשאַפט מיט אַ פרוי, וואָס איז אין בעסטען פאַל נאָר אַ חיה? און ווי קאָן מען עס רופען פּלאַטאָנישע לי־בע? פּלאַטאָ האָט נישט געגלויבט אין דער הייראַט, אין דער מאָראַל, ווי מענ־שען פאַרשטעהען. „דער העלדישער מאַן האָט אַ רעכט צו האָבען מעהר ווייבער ווי אַ געוועהנליכער מאַן“, זאָגט ער אין איינעם פון זיינע ווערק. „ווייל פרויען“, אַזוי זאָגט ער אויף אַנ'אַנדער אָרט. „זענען בעשעפעניש, וואָס קריכען אַרום אין פינסטערע פלעצער און ווען מען שלעפּט זיי אַרויס אין דער ליכ־טיגקייט, שלאָגען זיי און קעמפען“.

פאַר פּלאַטאָ'ן האָט די פרוי נישט קיין נשמה און איז נישט פעהיג צו דענקען, און דערפאַר גלויבט ער נישט אין דער הייראַטס-אינסטיטוציע, און דאָס געפיהל פון אַ מוטער צו איהרע קינדער וואַרפט ער איינפאַך אַרויס אין מיסטקאַסטען.

און ווייל די פרוי איז נישט קיין דענקענדער מענש, ווי דער מאַן, און שטעהט ווייט נידעריגער פון דעם מאַן, דאַרף מען זיך מיט איהרע געפיהלען איבערהויפּט נישט רעכענען.

„דאַרף די רעגירונג,“ זאָגט פּלאַטאָן „איבערנעמען די עובדא צוזאַמענצופּאָ־רען פרויען מיט מענער פאַר אַ געוויסער צייט“.

דאַרף יעדער מאַן זיין פּאַטריאָטיש גענוג אָפּצוטרעטען זיין ווייב צו אַ־יונגערן און אַ שטאַרקערען פון איהם, ווארים די פרוי איז דאָך בעשאַפען גע־וואָרען נאָר פאַר דעם צוועק צו ברענ־גען קינדער אויף דער וועלט.

און די קינדער וואָס ווערען געבוי־רען, דאַרף די רעגירונג אָוועקגעבען, און נישט רעכענענדיג זיך מיט די גע־פיהלען פון דער מוטער, זאָל מען די שוואַכע קינדער אויס'הרג'ענען און האָ־דעווען נאָר די געזונדע.

דאָס איז פּלאַטאָ'ס השגה פון דער פרוי, וואָס איז פּונקט דער היפּך, ווי די מענשען בעגרייפען די ריינסטע, אידעאַלסטע ליבע, וואָס שטעלט די פרוי אויף איין הויך מיט דעם מאַן און וואָס מענשען רופען פּלאַטאָנישע ליבע.

ווייזט אויס, אַז גערעכט איז טאַקע יענער חכם, וואָס האָט ערקלערט, אַז דערפאַר האָבען מענשען אַ נאָמען גע־געבען פּלאַטאָנישע ליבע, ווייל זי איז אַ ליגען.

ווייל פּלאַטאָ האָט קיינמאָל פון אַזאַ ליבע נישט געחלום'ט און עס איז בכלל אונמעגליך אַזאַ זאַך ווי גייסטיגע ליבע צו אַ פרוי.

געוויס קאָן אַ מאַן בעוואונדערן אַ פרוי, וואָס צייכענט זיך אויס מיט שע־נע מעלות; געוויס קאָן ער איהר שע־צען און עהרען פאַר איהרע בריליאַנטע־נע פעהיגקייטען.

ער קאָן זיין צו אַ פרוי אַ פריינד אָהן אומרייגע מחשבות.

אָבער די גייסטיגע פריינדשאַפט פון אַ מאַן צו זיין חבר'ס פרוי, וואָס ער בעזוכט אָפט אין איהר הויז קאָן ווערען געפעהרליך. און די מורא פון דעם חבר'ס עלטערן פאַר אַ „מיאוס'ען סוף“ איז דאָך נישט קיין פוסטער חלום.

עס איז דערפאַר בעסער, אַז אַ מאַן זאָל נישט בעזוכען דעם חבר'ס פרוי, אין ווען ער איז „גייסטיג“ פאַראינטערע־סירט, אָדער ער זאָל איהר בעזוכען זעלטען, און דוקא ווען דער מאַן איז דאָ דערביי.

ווייל אַ מאַן קאָן בעוואונדערן און שעצען אַ פרוי, אָבער גייסטיגע ליבע צווישען אַ מאַן מיט אַ פרוי לויט פּלאַ־טאָ איז אַ לעגענדע.

(ניט.)

דער אויטאָמאָביל

די ריזיגע אויטאָמאָבילען-אויסשטעלונג אין פּאַריז.

עלאַסטיש, לייכט מיט פּאָמפּעליכען בהרחבת'דיגען טרומייט, קאָלערן זיך שטיל אויף דעם בלאַנקעדיגען שאַנזעליזעען-ברוק פּערשידענע אויטאָמאָבילען, קאָלערן זיך אויף דער לאַנגער שטרעקע פון טריאומף-טויער ביז קאָנקאָרד, ביז זיי קריגען זיך אַריין אינם געדיכטען ווינקעל פון דער אַוועניו „אַלעקסאַנדער דריי" פאַר דעם „גראַנד פּאַליי". איהר זעהט מיט איין מאָל אַ מורא'דיגען פייפען, טרומייטערן, גראָגער', אַ רויש ווי די ווירען פון אַ שטורמישען טייך, אונמעגליך דורכצוקומען. עס הילכען די סיגנאַלען. מענשען מיט פּערשידענאַרטיגע היטלען שרייען אויס ביז קאָפּ-ווייטהאָג די נעמען פון זייערע פירמעס, שטופּען אַריין אין די הענד גרויסע קאָלירטע פּרייז-קוראַנטען און וואַרפען יעדע וויילע מענגעס פלוג-בלעטער, ביידע זייטען פון דער עלעגאַנטער „אַלעקסאַנדער דריי"-גאַס זענען געדיכט פּערשטעלט מיט פּערשידענפאַרביגע אויטאָמאָבילען. ציהט זיך אַ לאַנגער מעטאַל-גלאַנציגער און גלעזערנער שנור אויטאָ-לאַמטערנעס, ווי בייזע אויגען, וואָס קוקען מיט גלעזערנע אויסדרוק-לאָזיגקייט אויף זיך, ציהט זיך דער אויטאָמאָבילען-שנור ווייט אַראָפּ, ביז די הויכע פּאַסטומענטען פונם קייזערליכען אַלעקסאַנדער-בריק.

אינעווייניג אינם אויסשטעלונג סאַלאָן פונם „גראַנד-פּאַלע', דאָס געדראַנג פון צעהן טויזענד מאַן כאַפּט אַריין אין זיינע טריבען, פון אומעטום שטאַרט אַ צונויפגעשטויסענער המון, שטופּט זיך אינאויפהערליך אין אַלע זייטען, צווישען די טויזענדער פּערשידענאַרטיגסטע און פּערשידענפאַרביגסטע אויטאָמאָבילען עס ווילט זיך אָבשטעלען אַ מינוט, בעוואונדערן די רייכע קאַראָסעריען, (קיטשען) די קאָמפּאָרט-געזעסען, די פּערשידענע מאָדעלען, די רייכע בעקוועמע מאַשינען, די שטאָלענע מאָטאָרען, נאָר דער המון טראָגט און רייסט מיט זיך.

יעדע פירמע האָט אויסגעשטעלט איהרע בעסטע און לעצטע מאָדעלען, פּערשידענפאָרמיגע קאַראָסעריען אין פּערשידענפאַרביגע קאָלירען, עס איז נישט נאָר טעכניק, עס איז זעלטענער לוקסוס, קאָמפּאָרט ביז פערשווענדערישקייט. סאַלאָן-אינעווייניג, אויסגעפּוצירט מיט בלומען-געפּרעסטען סאַמעט, אין די ווינקלען, די ווייכסטע פוך-קישעלעך. די קאַראָסעריע איז אויף עלאַסטישע רעסאָרען, נישט צו פיהלען די וועג-טרייסלונגען.

יעדע פירמע דערמאָנט די זיגען פון איהר מאַרקע, די פראַנצויזישע אויטאָ-אינדוסטריע איז רייך און פּערשידענאַרטיג „רענאָ" ציהט אַלעמענס אויפמערקזאַמקייט מיט זיין מאָדעלען-קאָלעקציע. זיינע מאַשינען זענען ספּעציאַליזירט צום טעגליכען געברויך, און צוגענגליך אין פּרייז. ער בלייבט כסדר דער טאָן-געבער פונ'ם אויטאָמאָבילען-פּראָגרעס.

„מאַטהיס", דער גרויסער שטראַסבורגער קאָנסטרוקטאָר בעווייזט אַ גאַנצע רייה מאָדעלען, מען בעוואונדערט זיי און מען דערמאָנט זיך, אַז זיינס אַ מאַשין האָט אין משך פון דרייסיג טעג דורכגעמאַכט 30,000 קילאָמעטער אָהן דער מינדסטער בעשעדיגונג.

„שענאַרד און וואַלקער" די זיגער פונם בעלגישען „גראַן-פּרי", פון טוריום-פּריז האָבען אַרויסגעשטעלט אַ נייעם אינטערעסאַנטען „זיבען-פּערד-מאָטאָר", אַ לייכטע מאַשין.

„ביטראַען" האָט צווישען זיינע מאָדעלען אַריינגעשטעלט אַן'איבערגעהעלפטען אויטאָמאָביל און דער עולם פּערטיפט זיך אין דער אינערליכער סטרוקטור פונם מאָטאָר. ספּעציעל עלעגאַנט און בעקוועם (און טייער!) זענען די שלאָף-אויטאָמאָבילען „אַבורן". עס קאָנקורירען מיט זיך „איניק", „פּיקאַרד", „סימא", „וויאַלעט", „פּעאויזשאַם", „מאַטאַבלאַק", „אַמילקאַר", „מינערוואַ" און הונדערטער פּערשידענע פירמעס.

דער עולם שפּאַרט זיך צווישען די פירמען-סטאַנדען, מען בעקוקט, מען פרעגט דעם פּרייז, עס ווערען געמאַכט בעשטעלונגען, אַ דיקער דירעקטאָר מיט אַ דיקען ציגאַר אין מויל דיקטירט דער סטענאָ-טיפּיסטקע, וועלכע זיצט ביים ביוראָ, הינטער אַ ברייטען הויכען פּאַלמען-וואַזאָן און זי קלאַפּט באַלד אויס אויף איהר שרייב-מאַשין די בעדינגונגען — מען שרייבט אונטער. די קניה איז געמאַכט. אויף די אויבערשטע גאַלעריען און אין די אַרומיגע זאַלען קען מען קריגען אַלעס, וואָס די אויטאָמאָביל-אויסשטאַטונג פּאָדערט, פון אַ קנעפּעל צום שאָפער-מאַנטעל ביז אַ גאַנצען מאָטאָר. אַ לאַמטער, אַ דינאַמאָ, אַ זייגער, אַן'איילקודעל, אַ דראָטען-בעטשטעל, אַ טוך צום איינדעקען ווינטער דעם מאָטאָר, אַ שפּרינג-פעדער, אַ בוימעל פילטער, אַ שמאָל שפּיגעלע פאַר דעם שאָפער צו זעהן וואָס עס טוט זיך הינטער אים, שליסלען, בלומען-האַלטערס, ליקאַרעס, רענדלאַסאַרען, גומע-רעדער פון פּערשידענע גרעס און קוואַליטעט.

די רעקלאַמע דערביי איז אויסערגעוועהנליך. מען שטופּט אין די הענד פּערשידענע בראָשורען, פּראָספּעקטען, קוויטלעך, ביכער גאַנצע און יעדער דערצעהלט די גוטסקייט פון זיינע סחורות און פון אַלע ווענד שרייען אַראָב ריזען פּלאַקאַטען, מיט פּערשידענע מיטלען ציהען זיי די אויפמערקזאַמקייט, אָט רייסט זיך אַראָב פון דער וואַנד אַ ריזען-אויטאָמאָביל, ביידע רעדער לויפען אַריין הויך איבער די קעפּ פון פּובליקום. זיי זענען צושניטען די רעדער און יעדער זעהט ווי גוט די גומע איז.

אַ יונגעל שטעהט ביי דער באַריערע און שמייכעלט שעלמיש צום עולם. אַלע וויילע שטרעקט ער אויס די האַנד מיט אַ צעטעל. דערלאַנגט עס און לאַכט. אויפ'ן צעטעל שטעהט נישט מעהר און נישט ווייניגער.

— „איהר מענט פּלאַצען"–לאַכט יעדער און בעקוקט די צווייטע זייט— אייערע קישקעס (פון ראַד) מעגען פּלאַצען, אויב איהר האָט מיט זיך אונזער וואונדערבאַרע אונדערגרייכבאַרע פּליסינקייט: קלעפּיקאָן!

דאָס פּובליקום בעשטעהט פון דעם פראַנצויזישען פערמעגליכען מיטעלשטאַנד דורכגעמישט מיט אינטערנאַציאָנאַלע אויסשטעלונגס-טיפּען. זיי קויפען נישט, בעקוקען בלויז, זעצען זיך מידע אויס אין די ביליגע ביער-שטעלען און טרינקען „פאַר איין פראַנק אַ באָק" און הערען צו דעם שעהנעם אָרקעסטער. ס'קויפען נאָר די הערען אין די פראַקען און מאָנאָקלען, אין בעגלייטונג פון זייערע שעהנע דאַמען. ענגלענדער, הויכע, בלאָנדע קוקען מיט כבינישען שטילשווייגען אויף אַ מאָדעל, הערען אויס די לאַנגע רעדע פונם פערקויפער און פרעגען פררר! (פּריז) — זאָגען „יעס!" און גיבען אָן זייער נאָמען און אַדרעס.

פיל דרום-אַמעריקאַנער, שוואַרצע, טונקעל-באַברעמטע, קוקען שאַרף אויף די מאַשינען און זייערע מאָגערע שוואַרצאויגיגע ווייבער וואַרפען בליקען אַרום.

אַ הויכער דיקער, קיילעכיגער אַמעריקאַנער פרעגט גלייכגילטיג דעם פּרייז פון דער מאַשין. זיין פריינדין, אַ יונגע שלאַנקע פראַנצויזין, זעצט זיך אַריין אינעווייניג, פּרובירט די אויטאָ-פאָטעלען. ביי איהר ווערט דאָך עס בלייבען.

אַן'אַראַבישער שייך האָט זיך פון ערגיץ פערוואַלגערט, קוקט ער מיט אַ פוילען שמייכעל אויף די בלאַנקענדע אויטאָס, ריהרט זיי אָן מיט די גראָבע פינגער. און קלערט מסתמא פון זיין קעמעל אין די געלע זאַמדען פון זיין לאַנד.

די פרויען אינטערעסירען זיך שטאַרק מיט די מאָטאָר-קאָנסטרוקציע, הערען נייגעריג צו די ערקלערונגען פון די מעכאַניקער, בויגען איין דעם אָבגעשוירענעם קאָפּ און רעדען מיט אמת'ער ליבע און בעוואונדערונג וועגען די פּאָלירטע שטאָלענע געדערים פונם אָבגעדעקטען מאָטאָר, זענען שטאָלץ אויף דער שנעלקייט פון זייערע בעוועגונגען און קענען זיך קוים אָברייסען פון די עקספּאָנאַטען.

י. כאַמסקי.

ZWIEDZ WYSTAWĘ GOSPODARSKO-HYGIENICZNĄ w ŁODZI
Al. Kościuszki 73, 75, 77
„Targ Rzemieślniczy".
Koncerty—Radjo—Kino. 1485 Wejście 1 złoty.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראַדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. זינגער
פערענטוואָרטל. רעד.: ח. כויפּמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו מיט פּאַי-האַפטונג.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אָוונד צו קליניק-פּרייזען. 17
31 גדאַנסקאַ 31.

די ליבעס פון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישן קייזערליכן הויף

פון ל. זאַכער מאַזאָך.

(10

יעליזאַוועטע האָט איהם אָנגעקוקט און אַ היבשע וויילע געשוויגען.

זי האָט נעמליך צוגעבען, אַז ער איז אַ מאַן, וואָס זי קען ליבען. אַ שיינער און אַ קרעפטיגער, פול מיט ענערגיע, אַ ווילדע און דעספּאָטישע נאַטור, אַ ווילדער אַכזר. און ווען זי האָט איהם איצט פערגליכען אין איהר פאַנטאַזיע מיט'ן איידעלען און אַריסטאָקראַטישען שובאַלאָוו'ן, האָט ער געגעבען לעצטען אַ סך געוואוינען. ער האָט מעהר געצונדען אַ הייס בלוט, מעהר געדרעגט איהר אייגענע ווילדע און דעספּאָטישע נאַטור. און ווען זי האָט זיך נאָך פאָרגעשטעלט, ווי אַזוי זי וועט דעם דזיגען ווילדען דעספּאָט פייניגען, ווען זיי וועלען זיין פון ליבע פערשכור'ט, ווי זי האָט די אַנדערע געליבטע איהרע געפייניגט אין יענע מינוטען פון ליבע, האָט זי זיך אָנגעצונדען פונ'ם דאָזיגען געדאַנק אַליין, ווי נאַפט פון אַ פונק פייער, און דאָך האָט זי איהם קיין בעשטימטען ענטפער גלייך נישט געוואָלט געבען.

וואָרום ס'האָט איהר געשראָקען דער געדאַנק, טאָמער, אַז זי וועט ווערען זיין געזעצליכע פרוי, וועט ער פאָדערען, אַז זי זאָל זיך איהם אונטערוואַרפען. דאָס האָט זי נישט געקענט. געגען דעם האָט פּראָטעסטירט איהר גאַנצע נאַטור. ביראָנען פאַר אַ געליבטען וואָלט זי מיט פרייד אָנגענומען, אָבער נישט ביראָנען פאַר אַ מאַן!

צום סוף האָט זי זיך אָנגערופען:

— אייער פאָרשלאָג האָט מיך אַזוי איבערראַשט, אַז איך מוז האָבען צייט, כדי צו קענען אייך געבען אַ קלאָרען ענטפער. איך מוז אייך אויך זאָגען, הערצאָג, אַז איהר זענט מיר שטענדיג זעהר געפעלען געווען; אָבער איך גלויב נישט, אויב איהר האָט גענוג ענערגיע, צו נעמען אויף זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט, צו רעגירען מיט אַזאַ לאַנד, ווי רוסלאַנד.

— וויפיל צייט ווילט איהר אויף צו בעדענקען זיך?

— האָט ער געפרעגט — וואָרום קיין סך צייט טאָרען מיר נישט פערלירען.

יעליזאַוועטע האָט זיך פערטראַכט. דערנאָך האָט זי געענטפערט.

— היינט האָבען מיר דעם זעקסטען נאָוועמבער. ביז איבערמאָרגען.

— גוט. איך וועל אליין קומען נאָכ'ן ענטפער. אָבער איך ווייס שוין, וואָס אייער ענטפער וועט זיין, מאַיעסטעט! — האָט ער געזאָגט מיט אַ פייערליכער מינע — מאַיעסטעט און מיין פרוי! — האָט ער צוגעלייגט און אַ קוש געטון איהר האַנד.

און ווען זי האָט זיך אויפגעהויבען פון דיוואַן, האָט ביראָן אויפהויבענדיג זיך נאָך איהר, פּלוצים אָנגענומען איהר ביי דער טאַליע און צוגעצויגען צו זיך.

זי האָט זיך נישט געוועהרט, און ווען ער האָט איהר אַ קוש געטון אויף די ליפּען, האָט זי זיך הייזעריגליך צולאַכט און קאָקעטיש געזאָגט:

— אָ, איהר האָט מיינע ליפּען פערברענט!

ער האָט אַרויסגעפליסטערט:

— מאַיעסטעט, דאָס איז פייער פון גן-עדן קוואַל.

און ער האָט זיך טיף פערנייגט פאַר איהר.

— איבערמאָרגען האָט זי געזאָגט.

15.

יעליזאַוועטע האַנדעלט.

ווען ביראָן איז אַוועק, איז זי געבליבען שטיין ביים קאַמין און האָט זיך פערטראַכט.

אַזוי האָט איהר געטראָפען שובאַלאָוו.

— ביראָן האָט אייך די קרוין אָנגעבאָטען? — האָט ער אָנגעהויבען אַן'אויפגערעגטער פאַר איינפערזוכט.

— יאָ.

— און דערפאַר וויל ער, אַז איהר זאָלט מיט איהם חתונה האָבען?

יעליזאַוועטע האָט געשוויגען.

— אין איהר האָט זיין אָנבאָט נישט צוריקגעוויזען? — האָט שובאַלאָוו געפרעגט ווייטער — פערשטעהט איהר די סכנה?

יעליזאַוועטע האָט זיך צולאַכט הויך אויפ'ן קול.

— פאַרוואָס לאַכט איהר? — האָט שובאַלאָוו אַרויסגעמורמעלט — איהר מיינט ודאי, אַז איך רייד אַזוי, ווייל איך בין איינפערזיכטיג? אמת, די ליבע צו אייך מאַכט מיך משוגע, אָבער איך בין גענוג קלאָר צו זעהן און וואָס פאַר אַ געפעהרליכער לאַגע איהר געפינט זיך איצט נאָך זיין בעזוך. לאַכט נישט. ביראָן איז שוין נישט אַזוי פעסט, ווי איהר גלויבט. ער האָט אַלע פאַרטייען געגען זיך. דער מינדעסטער ווינטעל קען איהם אומוואַרפען. איך ווייס, אַז מיניך, וואָס איז אויפגעבראַכט געגען איהם, ווייל ער האָט איהם נישט געגעבען דעם ראַנג פון הויפּט-קאָמאַנדיר, האַנדעלט איצט אונטער מיט דער הערצאָגין פון בראַונשווייג. מ'וועט אייך אויך נישט שאַנעווען, ווען מ'וועט זיך דערוויסען, אַז ביראָן האָט אייך בעזוכט.

פּלוצים האָט זיך אַריינגעריסען, ווי אַ באָמבע, דער פראַנצויז, דאָקטאָר לעסטאָק, און גלייך אויסגעשאָסען:

— וואָס איך האָב געהערט! ביראָן איז ביי אייך געווען, פּרינצעסין? איך האָף, אַז איהר זענט געווען גענוג פאָרזיכטיג מיט איהם, אַז מ'זאָל אייך נישט בעשולדיגען אין אַ קאָנספּיראַציע. וואָרום, פּרינצעסין, איך פיהל אין דער לופט אַן'אַנדער קאָנספּיראַציע, אָנגעפיהרט פון דעמזעלבען מיניכן, וואָס האַלט אַן'אויג אויף אייך און אויף אונז אַלעמען. זיינע שפּיאָנען היטען אייער פּאַלאַץ און יעדען איינעם, וואָס קומט אַריין צו אייך. איך גיב מיין קאָפּ, אויב מיניך ווייסט שוין נישט, אַז ביראָן איז ביי אייך געווען.

— ביראָן האָט מיר די קרוין אָנגעבאָטען — האָט יעליזאַוועטע זיך אָנגערופען.

— ער האָט אייך נישט די קרוין אָנגעבאָטען נאָר סיביר, סיביר! — האָט דער פראַנצויז אויסגעשריגען מיט היץ — דעם ווייטען, קאַלטען סיביר!

— איהר טרייבט איבער לעסטאָק! — האָט יעליזאַוועטע געזאָגט.

— איך טרייב שוין גאָרנישט איבער, פּרינצעסין. איך ווייס, וואָס איך רייד. מיניך וועט אַלצדינג וואַגען. בעסער פאָלגט מיין עצה: לאָזט מיך און שובאַלאָוו'ן צו טון עפּעס וועגען דעם.

— וואָס ווילט איהר טון? — האָט זי געפרעגט.

— מיר וועלען פערשפּרייטען אַ קלאַנג, אַז ביראָן האָט אייך אָנגעבאָטען די קרוין און איהר האָט דעם דאָזיגען אָנבאָט צוריקגעוויזען.

יעליזאַוועטע איז האַסטיג געגאַנגען הין און צוריק אין איהר בודואַר, דערנאָך איז זי געבליבען שטיין פאַר לעסטאָק'ן און געזאָגט:

— איהר זענט גערעכט, לעסטאָק, מ'מוז טאַקי גלייך עפּעס טון, גייט און לאָזט אַרויס אַזאַ קלאַנג איבער דער שטאָט: ביראָן האָט מיר אָנגעבאָטען די קרוין נאָר איך האָב זיך אָפּגעזאָגט!

נאָכדעם האָט זי זיך אַ קער געטון צו שובאַלאָוו'ן:

— מיין שליטען און מיין פּעלץ!

— וואוהין פאָרט איהר? — האָט שובאַלאָוו געפרעגט.

— פרעגט נישט! — האָט זי איהם אונטערבראָכען מיט ענערגיע אינ'ם טאָן — טוט, וואָס מ'הייסט אייך! און איהר, לעסטאָק — האָט זי זיך אַ קער געטון צו איהר דאָקטאָר — איהר נעמט זיך אויך גלייך צו דער אַרבייט!

לעסטאָק האָט איהר פערלאָזען און איז געפאָהרען צום פראַנצויזישען געזאַנדטען און צו די אַנדערע וויכטיגע פּערזענליכקייטען און האָט פערשפּרייט אַ קלאַנג, אַז ביראָן האָט אָנגעבאָטען די קרוין דער טאָכטער פון פּעטער דעם גרויסען, און זי האָט זיין אָנבאָט מיט פעראַכטונג צוריקגעוויזען.

(פאָרטזעצונג קומט)

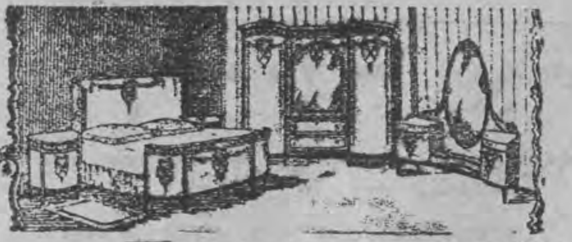

קויפט מעבעל פון דער 2-טער האַנד, ווייל ניטא קיין אזעלכע בעקומט איהר אַמבילינגסטען פון דער 1-טער האַנד ביי

L. SALAMONOWICZ, 66 Wschodnia 66, tel. 34-25

אייג. אויסראַבייטונג! בעקוועמע בעדינגונגען! לאַנגיעהר. גאַראַנטיע!

„קויפט אויפ'ן אָרט".

פריינזוירדינג

מעבעל

אין רייכסטען אויסוואַהל

שפּייזע, שלאַף און הערן-צימערן,

קוכע, אויך איינצעל-מעבעל

עמפּפעהלט אויף בעקוועמע ראַטען-צאַהלונגען

די מעבעל-מישלערייי פון

A. Müller

Inh.: G. Günther, Wschodnia 65

„קויפט אויפ'ן אָרט". געגר. 1876.

אַ גרויסער אויסוואַהל — פון — שירם און שטעקענס

מיט 25 פּראָצ. בילינגער ווי איבעראל!

צו בעקומען אין ווערקשטאָט פון **ס. פינגענבוים,** 19 נאַרוטאָוויטש 19.

בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי רעפּעראַטורען, ווי אויך איבערציהען. 524

נאָטירט די אַדרעס: נאַרוטאָוויטש (רזיעלנאַ) 19.

ווינטערגע נייהייט

פעלצווארען

אויף ראַטעס

מענער און דאַמען פעלצען אויך איינצעלנע פוטערלעך אין גרויסען אויסוואַהל

— — צו בעקומען ביי — —

I. SZWARCMAN

41 NARUTOWICZA 41 866

ס'ווערט אויך אָנגענומען אַלע אַרט רעפּעראַטורען.

לונגען-קראַנקהייטען!!

רעקאָמענדירט דורך די ה"ה דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Age

ביי סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט פערלייכטערט ביי פלעגמאַ, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם וועלבסטגעפיהל פון קראַנקען, פערגרעסערט די וואָג פון קערפער. „Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אַפּטייקען. פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 1462

A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

שטאָפּערינס

מיט ניטע רעפערענצען, וואָס נעהמען אהיים צו שטאָפּען קענען זיך מעלדען אין דער פאַבריק פּושענדוואַלניאַ 20 1806

דר. י. הערשפינקעל

Zawadzka 15, tel. 11-87.

ספּעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען

נעהמט אָן אינדערהיים פון 8 ביז 10 פריה און פון 3 ביז 5 נאָכמ. און אין לעטשניצע „פּאָמאָק".

Dr. med. **Różaner**

ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען

בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערג-זאָננע

נאַרוטאָוויטשא 9, 1. שטאָק. טעלעפאָן 28.98

נעמט אָן פון 8 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 8 אָוו.

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַרשאַווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האָט ערעפענט -:- אין -:-

לאָדז, 16 בענעדיקטא 16

אַ מעבעל-לאַגער

קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי מאַשינען, ווי אויך גאַרדע-ראָבען, אַנטיקען און פעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך 982

KANCELARJA **SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ**

T-a Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej **Pomorska 48**

נעמט אָן איינשרייבונגען אויף פאָלגענדע ניי-אָרגאַניזירטע אָפּטיילונגען פאַר פאַך-קענטניש.

1) 2-יעהריגער קורס פון פּראַקטישען וועב-פאַך (שטוהלמייסטער-שולע) אונטערריכט פון 8 פריה ביז 4 נאָכמ. 2) נאָכמיטאָגדיגער יעהרליכער **שלאָסער-קורס**, אונטערריכט פון 5 אַ זייגער ביז 9 אָוונט. 3) יעהרליכער **אָוונט-קורס** פון טעאָרעטישען **וועב-פאַך** פאַר בעשעפטיגטע אין דער אינדוסטריע און אין מאַנופאַקטור-האַנדעל פון 7 ביז 10 אָוונט. 1551

אכטונג, קאָנקורענץ פּרייזען!

אין דער היגיענישער פריזיער-אַנשטאַלט פון

מ. קופּקאַ פּאַלודניאַווא 12

1) ראַזירען מיט קעלנ. וואַסער 30 גר.
2) שערען—70 גראָשען.
3) שערען יונגלעך מיט די מאַשין 30 גר.
4) „ מיט די שער 50 גר.
5) שערען פון דאַמען 50 גר.
6) קאָפּ וואַשען 50 גר.
7) עלעקטר. מאַסאַזש פון געזיכט 50 גר.

סאָלידע בעדינונג! ערשטקלאַסיגע אַרבייט! 2046

---

1 אָדער 2 צימער

צו 2 פענסטער 1 שטאָק אָפּ-ציגע איבערצוגעבען. עוענטועל פערדינגען אויפ'ן חודש. אָדער צום שלאָפען אין דער געגענד ליפּאָווע ביי מילשאַ. ווענדען זיך ליפּאָווע 78, וואָינטרויב. צו טרעפען אין דער היים פון 7—10 פריה און פון 6—11 אָוו.

השבת אבדה

פרייטאָג זענען פערלוי-רען געוואָרען 2 ברוליאַנטען אין אַ נאָטעס בוך. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען צוריקצוברענגען געגען בעלוינונג שקאָלנא 30 ביי כאַרן 1794

איך זוך אַ שטוב

אויף דער גאַ אָמיעסקא אין דער געגענד אויף אָגראַדאָווע. אָפּערטען אונטער אָמאָרס 66. 1796

---

2 קאָמפּטעטן

שטיינער פּראַצעס זענען צו פערקויפען ביי

מ. טרעבנאַגירא, חסכאַרניא 14. 1803

---

1 שטוב

און אַ קוך, נעאייגנעט אויף אַ געשעפט אָדער לאַגער, אָפּצוגעבען צו ערפאַהרען פּעטריקאָווער 33, (אין 2-טען הויף פּאַרטער)

אכטונג! אין מיין ערשטקלאַסיגער **קירזשנערייי** ווערען אָנגענומען זעמט-ליכע פעלץ-אויסאַר-בייטונג, ווי אויך בעשטעלונגען פון אייגענע וואַרען צו ביליגע פּרייזען און גוטע בעדינגונגען. אכטונג!

מ. שאַליט, פּעטריקאָווער 33

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוו. פירמע **ח. לאָזינסקי** האָט געעפענט אַ פּראַכט-

מעבעל-געשעפט

אויף גדאַנסקאַ (דלוגאַ) 44, טראַמוויי 6 און 8

קויפט פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פעלצען, אַנציגער, ניי-מאַשינען א. ז. וו צאָהלט די העכסטע פּרייזען

בעמערקונג: אין געשעפט איז שטענדיג אויף לאַגער פערשידענע מעבעל אין גוטען צושטאַנד פּרייזווירדיג צו פערקויפען. (פּריוואַט-וואוינונג בענעדיקטא 28).

קעלניש

בלומען-וואַסער

,EROS'

גראַד ווי אין אַ גן-עדן פּריש, ערקוויקט ווערט זיך פיהלען, ווען אין דיין בענוצונג שטעהט „עראָס"-וואַסער בלייבט!

! צו בעקומען איבעראַל !

עלטערן!

האָט זייערע קינדער לערנען אין פאָלקס-שולען און ווילען זיי געבען אַ שטרענג רעליגיעזער ערציהונג, אין אויך אַ ניי-ערעונג פאָס ווירדיג רעליגיעזע בילדונג ווי: חומש, נ"ך, תלמוד, יהדות, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאַמענשטעלען חענדט זיך צום העברעאישען לעהרער **י. ד. ראַזענבלער**, וועלכער שטעלט אוים די שווערסטע שילער אַלם די בעסטע. ערטיילט אויך פּריוואַט לעקציעס צו מעסיגע פּרייזען. „ערפאָלג גאַראַנטירט"! **פלאַק-וואַלנאַשטשי 6**, קווער אָפיצינע רעכטס, 2 שטאָק. נייע שילער ווערען אָנגענומען טעגליך פון 12—3, 7—8 בעמ.: ס'ווערען אויך אָנגענומען אָנפאַנגער. 1089

ס'איז געפונען געוואָרען

אַ פּאַס אויפ'ן נאָמען פון י. באָרוך וואוינאָרט פּאַדרושעטשנאַ 29. דער פאַס איז אָפּצונעמען א 1 אדמיניסטראַציע געגען אַנאָנס קאָסטען. 801

רעסטאָראַציע

מ. גאָלדפעלד

פּעטריקאָווער 31, טעל. 678

נאָך אַ גרינדליכע רעמאָנט פון לאָקאַל, ווערט ווידער אָרויסגעגעבען

מיטאָגען פון 2.50 זל.

אָווענדברויטן פון 2 זל.

אַ לאַ קאַרט.

טעגליך: אַ גולאַש, וואורשטלעך מיט קרויט, קלויסקעלעך מיט פיש און פערשידענע נייהייטען צו אַ 1.50 זל.

טעגליך פרישע בריוען. דינסטאָג און דאָנערשטאָג

וועמפּלעך מיט קניידלעך

אַנהויבענדיג פון דעם 19 ד. ח. געט צווישען פון 7 ביז 12 אָוונט

אַ טריאָ-קאָנצערט

אונטער דער לייטונג פון ה' וול. לידאָווער.

די בעסטע קוך! די קלענסטע פּרייזען!

כ'פערדינג דעם לאָקאַל אויף בעלער, חתונות און באַנקעטען מיט מוזיק. 1798

אויפפאָדערונג!

דערמיט פאָדער איך עפענטליך אויף זלמן קאַרטאָן (פּאָלודניאָווע 3) צו קומען צום מורה הוראה (פּאָלודניאָווע 25) היינט דינסטאָג, דעם 19 אָקטאָבער ד. י. 8 אַ זייגער אָוונט אָבצוגעבען אַ קבלה פאַר דעם ניט ריכטיגען עדות זאָגען אין גערילט געגען מיר. אין געגענפאַל וועל איך געצוואונגען זיין די זאַך איבערצוגעבען דער פּראָקוראַטור.

פ'בעמערק גלייכצייטיג, אַז ה' לובינסקי (זאַוואַדזקאַ 12) האָט פעסטגעשטעלט אין געריכט, אַז זלמן קאַרטאָן איז ביי דעם ענין גאָרניט געווען.

אברהם פּאַגעלמאַן. 1793

Dr. med. A. Mazur

נאַרוטאָוויטשאַ (דזיעלנאַ) 44, טעל. 22-44

נאָז, אויערען און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע און שפּראַך-פעהלער (שטאַמלען א. אַ. וו.

נעהמט אָן פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אָוונט. 808

Dr. MICHAŁ ASZ

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

Cegielniana 9.

צוריקגעקעהרט.

נעמט אָן פון 9—10 פריה און פון 4—5 אָוו. 791

Dr. ALTERMAN-GURFEL

אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.

Piramowicza 10.

נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג Tel. 46-96.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.

פּרייזען ביליגע! צערטונג אָהן געצאָהלט

Lek. Dentysta

Jakób Botwinik

געאַרבייט אין דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע איבער 4 יאָהר, נעהמט צצט אָן טעגליך, אויסער שבת פון 3 ביז 9 אָוונט אויף דער

נאָוואָמיעסקאַ 26, פּראָנט 2. שטאָק

היילען, פּלאָמבירען, ציהען-ציהען אָהנע שמערצען, קינסטליכע ציינער, קראָנען און גאָלד-בריקען.

צייןגעלירנליכע פּרייזען. 186

פאַר מיטגל. פון קראַנקען-קאַסע און ווייערע פאַמיליעס זעהר ביליג.

איבערצוגעבען

צוליב אָבריזע איז פון זאָפאָרט איבערצוגעבען

אַ געוועלב מיט 2 צימערן.

בעמערקונג: דער פּונקט איז אויך נעאייגנעט פאַר אַ קצב. צו ערפאַהרען נאַווא-צעגעלניאַנאַ 10 אין שפּייז-געוועלב. 781

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס. אין אויסלאַנד מיט 5% פּראָצענט טייערער.—פּרייז אַנזאָגט אין שערטעל פון דן אַנאָנסען איז די רעדאַקציע ניט פעראַנטוואָרטליך: די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביי טאָג און ביי נאַכט.

פּרייז טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, און טעקסט 20 גר. פרייטאָג 60 גראָשען. נאָכ'ן טעקסט 10 גר. פרייטאָג 15 גראָשען.— פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצ. טייערער. —

אַנאָנסען-פּרייזן: פאַר אַ מיל קלענסטער שורה

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.